Europeiska unionens råd

Bryssel den 24 juni 2026
(OR. en)

10464/26

Interinstitutionellt ärende:
2025/0543 (COD)

RECH 278
COMPET 761
IND 409
MI 625
EDUC 267
TELECOM 311
ENER 392
ENV 719
CLIMA 325
AGRI 492
TRANS 415
SAN 474
BIOTECH 78
CADREFIN 288
CODEC 1162

A-PUNKTSNOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Rådet
Ärende:	Horisont Europa-paketet: ramprogrammet för forskning och innovation 2028–2034 Ramprogrammet och dess regler för deltagande och spridning – Partiell allmän riktlinje

För delegationerna bifogas en reviderad text från ordförandeskapet.

Alla referensbelopp har angetts i avvaktan på att förhandlingarna om den fleråriga budgetramen slutförs.

Bestämmelserna inom parentes är undantagna från den partiella allmänna riktlinjen.

2025/0543 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation, för perioden 2028–2034, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordning (EU) 2021/695

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 173.3, 182.1 och 183 samt artikel 188 andra stycket och artikel 322.1 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[1],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[2],

med beaktande av revisionsrättens yttrande (1),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

---

1 EUT C […], […], s. […].
2 EUT C […], […], s. […].

av följande skäl:

(1) Det är unionens mål att stärka unionens vetenskapliga och tekniska grund genom att stärka det europeiska forskningsområdet där forskare, vetenskaplig kunskap och teknik rör sig fritt och verka för att det blir mer konkurrenskraftigt, också inom näringslivet, och samtidigt främja all forsknings- och innovationsverksamhet för att förverkliga unionens strategiska prioriteringar och åtaganden, vilka i förlängningen syftar till att främja fred, unionens värden och medborgarnas välfärd. I detta sammanhang bör vidareutvecklingen av det europeiska forskningsområdet bidra till ett effektivt genomförande av den fria rörligheten för kunskap, forskning och innovation som en ”femte frihet” i unionen.

(2) För att åstadkomma vetenskapliga, tekniska, ekonomiska, miljömässiga och samhälleliga effekter och maximera mervärdet av unionens investeringar i forskning och innovation bör unionen investera i forskning och innovation genom Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation för perioden 2028–2034 (*programmet*), vilket bör stärka det vetenskapliga och tekniska ledarskapet, den vetenskapliga och tekniska spetskompetensen, konkurrenskraften, resiliensen, suveräniteten, hållbarheten och den sociala sammanhållningen.

(2a) Programmet bör stödja skapande, bättre spridning och överföring av spetskompetens, innovation och teknik i unionen, främja forskarkarriärer, locka till sig och behålla talanger på alla nivåer och bidra till att unionens talangreserv utnyttjas fullt ut, underlätta samarbeten och stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra unionens politik, stödja och stärka användningen och spridningen av innovativa och hållbara lösningar i unionen och ta itu med europeiska och globala utmaningar, i samverkan med Europeiska konkurrenskraftsfonden. Uppmärksamhet bör ägnas åt de särskilda behov som uppstår till följd av geopolitiska utmaningar.

(3) [Programmet bör vara nära knutet till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [XXX]* [Europeiska konkurrenskraftsfonden][3] genom att forskning och innovation sätts i centrum för unionens ekonomi och investeringsstrategi.]

---

[3] EUT C […], […], s. […].

(4) Unionen bör vidare ha som mål att undanröja bristande jämställdhet och främja mångfald, inkludering och jämställdhet, liksom att bekämpa diskriminering i enlighet med artiklarna 8 och 10 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) och Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

(4a) Programmet bör aktivt främja användning av resultat från offentligt finansierad forskning och av vetenskaplig evidens för beslutsfattande på alla nivåer för att främja evidensbaserad offentlig politik. Särskild vikt bör läggas vid att säkerställa att vetenskapliga insikter är tillgängliga och relevanta för beslutsfattare och medborgare.

(4b) Programmet bör främja integrering av samhällsvetenskap och humaniora genom att beakta aspekter som rör dessa områden i alla komponenter och alla programplaneringsstadier och genom läglig övervakning av och rapportering om samhällsvetenskap och humaniora i finansierad forsknings- och innovationsverksamhet.

(5) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social och geopolitisk miljö har erfarenheter nyligen visat på behovet av en mer flexibel flerårig budgetram och mer flexibla utgiftsprogram för unionen. För detta ändamål, och i enlighet med målen för programmet, bör finansieringen på ett lämpligt sätt beakta föränderliga politiska behov och unionens prioriteringar, såsom de identifierats i relevanta dokument som offentliggjorts av kommissionen, i Europaparlamentets resolutioner och i rådets slutsatser, samtidigt som tillräcklig förutsägbarhet för budgetgenomförandet säkerställs.

(6) Reglerna för deltagande i och spridning av programmet, inbegripet utvärderingsprocesserna, är utformade för att ytterligare förenkla tillgången till, öka öppenheten för och maximera effekten av unionens finansiering. De nationella kontaktpunkterna bör spela en avgörande roll när det gäller att förenkla tillgången och öka öppenheten genom riktad kommunikation och spridning av Horisont Europa till potentiella sökande, inbegripet nya aktörer och nya målgrupper, och därigenom bidra till inkluderande deltagande och förbättrad kvalitet på förslagen. Kommissionen bör stödja och samarbeta med nätverket av nationella kontaktpunkter för att göra tjänsterna mer enhetliga och effektiva i hela unionen.

(7) Programmet bör bidra till att öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed till att nå ett sammanlagt investeringsmål på att minst 3 % av unionens bruttonationalprodukt (BNP) investeras i forskning och utveckling samt bidra till att överbrygga innovationsklyftan inom unionen och i förhållande till globala konkurrenter. Medlemsstaternas investeringar i FoI bör bedömas med hjälp av ramverket för samordning av ekonomisk politik och budget-, sysselsättnings- och socialpolitik i unionen – den europeiska planeringsterminen. För att målet ska uppnås skulle det krävas att medlemsstaterna och den privata sektorn kompletterar programmet med egna förstärkta investeringar i forskning, utveckling och innovation. Unionen har gjort kontinuerliga framsteg med att öka investeringarna i forskning och utveckling men släpar efter andra globala ledare. Det ovannämnda målet på 3 %, som sattes upp för över tjugo år sedan, tog höjd för vikten av forskning och utveckling som en grund för ett kunskapsbaserat samhälle och en viktig drivkraft för långsiktig ekonomisk tillväxt, produktivitet och global konkurrenskraft. Visserligen bidrog målet till att uppmuntra olika medlemsstater att sätta upp egna målnivåer för forskning och utveckling, men betydande skillnader kvarstår eftersom endast ett fåtal medlemsstater har nått eller överträffat sin investeringsambition.

(8) OECD-definitionerna av teknisk mognadsgrad bör, när så är relevant, beaktas vid klassificeringen av forsknings- och innovationsverksamhet enligt dess tekniska mognadsgrad, produktutveckling och demonstrationsverksamhet, liksom vid definitionen av de typer av åtgärder som återfinns i ansökningsomgångarna. Bidrag bör inte beviljas för åtgärder vars verksamheter överstiger teknisk mognadsgrad 8.

(9) Europeiska partnerskap är ett viktigt instrument för genomförande av unionens forsknings- och innovationsprioriteringar. Områdena för europeiska partnerskap bör fastställas på grundval av vägledning från rådet eller, när så är lämpligt, från rådets rådgivande organ. För att ta itu med fragmentering och överlappningar bör de europeiska partnerskapen följa en strategisk, portföljbaserad strategi i syfte att öka samstämmigheten, säkerställa komplementaritet och optimera användningen av unionens resurser. Medlemsstaterna bör spela en viktig roll i identifieringen, urvalet och utvecklingen av portföljen för det europeiska partnerskapet och i genomförandet av den. Identifieringen av portföljen bör slutföras tillräckligt tidigt i början av programperioden för att nationella och regionala investeringsbeslut ska kunna fattas. De europeiska partnerskapen bör grundas på strategiska forsknings- och innovationsagendor som återspeglar unionens prioriteringar och omvandlar dem till konkreta åtgärder längs hela värdekedjan, särskilt verksamheter och vägar för spridning på marknaden som bör stödjas av andra källor såsom EKF. Inrättandedokumenten bör föreskriva en tydlig och rättsligt solid ram för samarbete mellan partner, inbegripet deras respektive roller, rättigheter och skyldigheter, och mer detaljerade rättsliga och finansiella arrangemang, särskilt när det gäller bidrag från andra partner än unionen, vilka vid behov fastställs i kompletterande avtal.

(9a) För att säkerställa ändamålsenlighet, effektivitet och öppenhet i fråga om genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet bör åtgärder inom ramen för europeiska partnerskap genomföras genom ett enda förfarande för tilldelning, som inbegriper förfaranden för ansökningsomgång, utvärdering, urval och övervakning. Ett enda förfarande för tilldelning bör minska den administrativa bördan och fragmenteringen av genomförandet för bidragsmottagarna och underlätta omfattande övervakning och datainsamling och därigenom stärka ansvarsskyldigheten och öka öppenheten.

(9b) Andra partner än unionen kan omfatta den offentliga och/eller privata sektorn. Om partnerskap ingås med representativa organisationer (t.ex. branschorganisationer) bör medlemmarna i dessa organisationer också betraktas som partner inom ramen för det europeiska partnerskapet.

(9c) För att säkerställa en enhetlig livscykelstrategi för europeiska partnerskap bör varje partnerskap innehålla en förhandsexitstrategi och åtgärder för utfasning av finansiering från ramprogrammet. Sådana strategier bör ge en framåtblickande reflektion över hur partnerskapets mål, verksamhet och resultat kan upprätthållas, omvandlas eller avbrytas bortom unionsstödet, så att man säkerställer en ordnad övergång och bevarande av viktiga resultat, samtidigt som en eventuell fortsättning av verksamheten genom andra unionsprogram, nationell finansiering eller privata investeringar möjliggörs.

(10) [Eftersom de är ett viktigt verktyg för att uppnå deltagande och investering från industrin i forsknings- och innovationssamverkan bör europeiska partnerskap, inklusive i form av gemensamma företag, bidra till de särskilda politiska målen för Europeiska konkurrenskraftsfondens politikområden och vid behov stödjas genom den för att dessa mål ska uppfyllas.]

(12a) EU:s uppdragsområden om klimatförändringar, cancer, återställande av haven, markhälsa och utveckling av klimatneutrala och smarta städer fastställdes i förordning (EU) 2021/695 med ambitionen att ta itu med dessa utmaningar genom tydliga, tidsbundna mål. EU-uppdragen bör påskynda utveckling, uppskalning och spridning av innovativa lösningar samt bidra till att skapa pionjärmarknader för nya produkter och tjänster. Efter flera års investeringar i forskning och innovation för att utveckla banbrytande teknik, tjänster och produkter och nödvändiga sociala innovationer är det lägligt att säkerställa spridning och användning av de bästa lösningarna. EKF:s politikområden utgör en unik möjlighet att säkerställa att hela värdekedjan täcks och att uppdragens mål uppnås. Även om kvarstående forsknings- och innovationsbehov fortfarande bör integreras i de framtida arbetsprogram för forsknings- och innovationssamverkan som ska stödjas av det här programmet fram till 2030, bör aktiv spridning på högre nivåer av tekniska mognadsgrader eftersträvas genom EKF-instrument och andra unionsprogram. Stöd till forsknings- och innovationsverksamhet om den nya europeiska Bauhausfaciliteten inom ramen för Horisont Europa bör åtföljas av åtgärder med avseende på spridning inom ramen för andra unionsprogram.

(13) Europeiska forskningsrådet (EFR) bör tillhandahålla attraktiv och flexibel finansiering för att ge begåvade och kreativa enskilda forskare möjlighet att följa upp de mest lovande spåren i vetenskapens framkant inom alla områden, med tonvikt på forskare i början av sin karriär. Denna satsning på underifråndriven, forskardriven forskning, som väljs ut genom unionsomfattande konkurrens enbart på grundval av spetskompetens och är öppen för begåvade personer oberoende av nationalitet eller ursprung, är avgörande när det gäller att stärka Europa som ett världsledande centrum för forskning och innovation och ytterligare locka till sig och behålla världens skarpaste hjärnor. EFR bör fortsätta att utveckla och stärka utåtriktad verksamhet och samarbetsverksamhet för att göra EFR mer synligt för de bästa forskarna inom unionen och från resten av världen.

(14) I en kunskapsbaserad global ekonomi bör unionens långsiktiga konkurrenskraft, vetenskapliga och tekniska ledarskap och kapacitet att hantera europeiska och globala utmaningar främst bero på dess förmåga att utveckla, locka till sig och behålla högkvalificerade forskare som, med förbehåll för säkerhetsöverväganden, har internationella kontakter i hela unionen. Strategiska investeringar i framstående forskare, deras utbildning, rörlighet och karriärmöjligheter, inom och utanför den akademiska världen, är en förutsättning för att man ska kunna främja vetenskapliga genombrott som leder till innovation, ekonomisk, samhällelig och miljömässig resiliens och ett välmående samhälle. I linje med principerna i den europeiska stadgan för forskare bidrar Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna till att främja detta mål. Programmet bör förstärka kopplingarna mellan organisationer som bedriver forskning, universitet och andra lärosäten samt innovationsekosystem, inbegripet den privata sektorn. Det bör bidra till att möjliggöra fullbordandet av det europeiska forskningsområdet och utvecklingen av synergier med det europeiska utbildningsområdet, i dess dimension för högre utbildning, bland annat genom allianser mellan Europauniversitet och Erasmus+. Detta bör stödja utvecklingen av förmågan i den europeiska sektorn för högre utbildning att konkurrera med sina globala motparter genom samarbete samt genom att stödja, locka till sig och behålla talanger och mobilisera fler privata investeringar.

(14a) Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna bör bidra till att göra alla EU-medlemsstater attraktiva som ledande globala destinationer för spetskompetensbaserad forskning och innovation och samtidigt säkerställa likabehandling och jämförbar köpkraftsparitet för Marie Skłodowska-Curie-forskare oavsett i vilket land de bedriver sin forskning. Därför bör förenklade kostnadsalternativ för genomförandet av Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna fastställas i enlighet med detta. Landskorrigeringskoefficienterna och nivåerna på bidragen till levnadskostnader bör uppdateras vartannat år på grundval av de senast tillgängliga uppgifterna från Eurostat för att ta hänsyn till skillnader i kostnader och levnadsstandard. En minimitröskel får tillämpas på landskorrigeringskoefficienter för EU-medlemsstater och associerade tredjeländer.

(14b) Forsknings- och innovationssamverkan bör säkerställa en balans mellan underifråndrivna åtgärder och förutbestämda ämnen. För att upprätthålla den långsiktiga visionen för unionens ledarskap inom FoI kan underifråndrivna åtgärder också stödjas genom storskaliga och forskningsdrivna samarbetsinitiativ. För att motverka vetenskaplig fragmentering bör de ta vederbörlig hänsyn till behovet av att samla spetskompetens i hela EU och främja nya samarbetsmönster genom att sammanföra både väletablerade och framväxande kompetenscentrum.

(15) Europeiska innovationsrådet (EIC) bör stimulera marknadsskapande deeptech-innovation. Det bör även identifiera, utveckla och sprida dessa deeptech-innovationer genom sina instrument. EIC bör genom sammanhängande och effektivt stöd fylla vakuumet inom det offentliga stödet till, och de privata investeringarna i, banbrytande teknik och deeptech-innovation. EIC bör ha som mål att genom sina instrument underlätta, inkludera och påskynda innovatörens väg från forskning till marknad och göra det möjligt för unionen att ha ledande företag inom framväxande teknikområden så att den kan uppfylla sina sociala och ekonomiska mål och undvika beroenden av andra regioner i världen. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att stödja kvinnoledda och ungdomsledda disruptiva uppstartsföretag och deeptech-uppstartsföretag och underlätta deras tillgång till finansiering och mentorskap. EIC bör stödja högriskinnovationer med stor potential och företag som uppvisar sådana tekniska, vetenskapliga eller ekonomiska risker eller lednings- eller marknadsrisker som gör att de ännu inte anses lönsamma och därför inte från marknaden kan få de investeringar de behöver för att bli globalt konkurrenskraftiga. Detta bör inkludera både en öppen (underifråndriven) och en utmaningsdriven strategi, i samordning med Europeiska konkurrenskraftsfonden och dess politikområden. EIC-strategin bör omfatta inslag för en proaktiv hantering av utmaningar, såsom högriskprojekt som stöds i etapper eller avbryts i en portföljstrategi som övervakas av programförvaltare, och möjliggöra innovativ upphandling. Denna EIC-strategi bör därmed utvidgas för att stödja uppstartsföretag på försvarsområdet och inom produkter med dubbla användningsområden samt deras uppskalning, i full överensstämmelse med verksamheten inom EKF:s InvestEU-instrument, EKF:s politikområde ”Resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor” och EU:s system för försvarsinnovation och Cassini (initiativet för rymdentreprenörskap). Genomförandet bör ske i samverkan med Europeiska konkurrenskraftsfonden. När det gäller EIC:s försvarsrelaterade verksamhet bör detta inbegripa regelbundet informationsutbyte med programkommitténs konstellation med ansvar för resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor, för att säkerställa att den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft förstärks. Detta bör också omfatta en fullständig anpassning till EKF:s bestämmelser om inrättande och kontroll av kvalificerade enheter, för att säkerställa unionens och dess medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen.

(15a) Utformningen av EIC-Plug-in och certifieringen av finansieringsorgan och finansieringsprogram på regional och nationell nivå samt EU-nivå för EIC-Plug-in bör genomföras med en minimal administrativ börda för de ansökande programmen och inbegripa ett tydligt mervärde för potentiella sökande.

(15b) Komplementaritet och samverkan bör säkerställas mellan EIC-fonden och EKF i alla stadier av genomförandet. EKF:s InvestEU-instrument bör i synnerhet genomföras genom riskdelande budgetgarantier och finansieringsinstrument av genomförandepartner som, direkt eller via finansiella intermediärer, ansvarar för urvalet av investeringar. EKF:s InvestEU-instrument kan stödja alla ekonomiskt bärkraftiga slutmottagare och investeringar, när som helst under deras utveckling, från uppstartsföretag (såddfinansiering och tidig tillväxt) till expanderande företag, och all teknik, inbegripet banbrytande teknik. Unionsstöd som överförs till slutmottagare kan anta en rad olika former, t.ex. lån, garantier, investeringar i form av kapital likställt med eget kapital och kapitalinvesteringar. EIC-fonden bör tillhandahålla stöd i form av direkta kapitalinvesteringar till företag. EIC-fondens investeringsbeslut bör innehålla en bedömning för att säkerställa att EIC-fonden kommer att investera i slutmottagare (vanligtvis deeptech-uppstartsföretag) som inte kan tillgodose alla sina finansieringsbehov från marknadskällor eller från EKF, på grund av den risknivå som är förknippad med ny teknik och/eller nya marknader. EIC:s företagsaccelerationstjänster kan ge icke-ekonomiskt stöd till EIC:s bidragsmottagare och slutmottagare och inriktas på deras särskilda behov av deeptech-innovation och disruptiv innovation, medan EKF:s projektrådgivning kan tillhandahålla bredare rådgivningstjänster till stöd för ett bredare spektrum av bidragsmottagare. Synergier bör skapas så att EIC Accelerators och EIC-fondens slutmottagare i sin expansionsfas kan finansieras av EKF:s InvestEU-instrument, förutsatt att de uppfyller villkoren. Denna komplementaritet kommer till exempel att säkerställas genom samarbete mellan den rådgivande nämnden för EKF:s InvestEU-instrument och EIC:s styrelse.

(16) Finansiering av uppskalning av deeptech inom ramen för Scaleup Europe-fonden, som tillkännagavs i strategin för uppstartsföretag och expanderande företag och som kommer att finnas vid ikraftträdandet av denna förordning, bör genomföras i enlighet med villkoren i den fleråriga budgetramen 2021–2027. All finansiering av uppskalning inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 bör ske genom EKF.

(17) Det gemensamma forskningscentrumet (JRC) bör även fortsättningsvis tillhandahålla oberoende vetenskaplig evidens och tekniskt stöd för unionens politik under hela den politiska beslutsprocessen. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av unionspolitikens behov och de relevanta behoven hos medlemsstaterna och andra JRC-användare, och så att de säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen och strategiska oberoende. [JRC bör fortsätta att generera ytterligare medel som det kan använda för att stödja sin vetenskapliga och tekniska verksamhet.]

(18) Programmet bör säkerställa ett effektivt främjande och skydd av alla värden och principer för det europeiska forskningsområdet och pakten för forskning och innovation[4]. Programmet bör främst säkerställa ett verkningsfullt främjande av lika möjligheter för alla och genomförande av jämställdhetsintegrering samt integreringen av jämställdhetsaspekten som standard i forskningens och innovationens innehåll. Det bör sträva efter att åtgärda orsakerna till ojämn könsfördelning. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att säkerställa jämn könsfördelning inom utvärderingspaneler och andra relevanta rådgivande organ såsom styrelser och expertgrupper.

(19) Programmet bör stödja europeiska ekosystem för forsknings- och teknikinfrastrukturer och därigenom bidra till unionens strategiska prioriteringar och politik och ge ett europeiskt mervärde genom enhetlig långsiktig planering och samordnade investeringar med medlemsstaterna. Det arbete som utförs av Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (Esfri) (och andra strategiska forum för teknikinfrastruktur) bör vederbörligen beaktas. Målet att täcka upp till 20 % av kostnaderna för uppförande eller omfattande uppgraderingar innebär att stödja en sammanhängande portfölj av både forsknings- och teknikinfrastrukturer av unionsintresse, som kompletterar medlemsstaternas infrastrukturer för att driva på vetenskaplig och teknisk spetskompetens och konkurrenskraft, genom att stödja all forskning och innovation, från grundforskning med nyfikenhet som drivkraft till tillämpad forskning mot spridning i samhället och på marknaden.

---

[4] Rådets rekommendation (EU) 2021/2122 av den 26 november 2021 om en pakt för forskning och innovation i Europa, EUT L 431, 2.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.

(20) Programmet bör genomföra konkreta åtgärder som stöd för kapacitetsuppbyggnad [i länder som omfattas av breddning av deltagandet] och bör stärka samarbeten och kunskapsutnyttjande i hela unionen som höjer forsknings- och innovationspotentialen [i länder som omfattas av breddningen och i övergångsländer] för att bygga upp ett mer sammanhållet och integrerat europeiskt FoI-system och bidra till målet att investera minst 3 % av BNP i forskning och utveckling. Dessa åtgärder skulle också syfta till att stimulera en ökning av de privata aktörernas forsknings- och innovationsförmåga för att leda övergången till högre forsknings-, utvecklings- och innovationsintensitet i länder som omfattas av breddningen och i övergångsländer. Stöd inom ramen för dessa åtgärder bör främja varaktig uppåtgående konvergens i forsknings- och innovationsförmågan och bygga vidare på de framsteg som länderna har gjort för deras fortsatta utveckling. Dessa framsteg bör bedömas regelbundet med hjälp av objektiva data inom programmets strategiska process i syfte att tillhandahålla en tydlig väg för att så småningom avsluta breddningskomponenten. [De stödberättigade medlemsstaterna från perioden 2021–2027 bör vara uppdelade i två grupper under hela programmets löptid, på grundval av indexet på resultattavlan för innovation och den relativa finansiella avkastningen utifrån bruttonationalinkomst (BNI) baserat på följande kriterier: i) ”övergångsländer”, med både ett index på över 75 % av unionsgenomsnittet enligt resultattavlan för innovation (2023–2025) och en positiv relativ finansiell avkastning utifrån BNI (2021–2025) inom ramen för Horisont Europa, och ii) ”länder som omfattas av breddning av deltagandet”, i form av alla övriga stödberättigade medlemsstater under perioden 2021–2027.]

(21) Programmet bör främja samarbete med tredjeländer som ett erkännande av fördelen med internationellt samarbete för att hantera bland annat gemensamma tekniska, ekonomiska, miljörelaterade och samhälleliga utmaningar. Det internationella samarbetet bör bygga på gemensamma värden och principer och bidra till att stärka unionens konkurrenskraft, suveränitet och spetskompetens inom FoI, inklusive dess roll i den globala vetenskapsdiplomatin och dess förmåga att locka till sig och behålla världens bästa förmågor. Geopolitiska överväganden, bland annat ekonomisk säkerhet och forskningssäkerhet, bör stå i centrum för strategin, och olika grader av samarbete bör övervägas baserat på en övergripande bedömning av fördelen för unionen när det gäller att hantera dess prioriteringar och globala utmaningar, samtidigt som unionens värden och intressen skyddas, varigenom man aktivt och mer strategiskt fördjupar samarbetet med betrodda likasinnade länder till förmån för båda parterna. Fullständig eller partiell associering till programmet bör förbli den mest omfattande formen av samarbete. Tredjeländer bör också omfatta kategorin europeiska mikrostater (Furstendömet Andorra, Furstendömet Monaco, Republiken San Marino och Vatikanstaten) om relevanta internationella avtal är i kraft med den staten och i enlighet med de villkor som fastställs i dem. När det gäller EIC:s försvarsrelaterade verksamhet bör endast enheter etablerade i tredjeländer som deltar i Europeiska konkurrenskraftsfonden för försvarsverksamhet i enlighet med dess artikel 50 vara berättigade till finansiering. När beslut fattas om tredjeländers deltagande bör Europaparlamentets, rådets och kommissionens respektive befogenheter i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget respekteras.

(22) För att stärka unionens strategiska oberoende och säkerställa långsiktig och hållbar ekonomisk tillväxt är det nödvändigt att stärka unionens globala konkurrenskraft och samtidigt skydda dess strategiska tillgångar, teknik och intressen enligt beskrivningen i den europeiska strategin för ekonomisk säkerhet[5]. Artikel 136 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, kompletterad av artikel 10 i förordning (EU) XXX [om Europeiska konkurrenskraftsfonden] främjar unionens konkurrenskraft och skyddar dess ekonomiska säkerhet. Tillämpningen av dessa bestämmelser för programmets ändamål bör ge en lämplig rättslig ram för att vid behov möjliggöra fastställande av särskilda villkor när det gäller förfaranden för tilldelning som främjar konkurrenskraft på grundval av spetskompetens inom forskning och innovation och skyddar unionens intressen och strategiska oberoende, bland annat forskningssäkerhetsåtgärder som syftar till att skydda forskningsverksamhet, forskningspersonal och forskningsinstitut, begränsa deltagande eller skydda resultat och säkerställa samstämmighet och överensstämmelse med särskilda regler enligt Europeiska konkurrenskraftsfondens politikområden. Vid behov bör en riskbaserad metod användas för att säkerställa att riskerna i samband med forskning och innovation identifieras, bedöms och hanteras genom proportionella och effektiva åtgärder[6]. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen bör restriktioner för stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer av säkerhetsskäl. Eventuella begränsningar av deltagandet för partner från länder utanför EU eller från EU-enheter som helt eller delvis kontrolleras av enheter utanför EU bör anges i de relevanta delarna av arbetsprogrammen. Kommissionen bör tillhandahålla passande ramar, förfaranden, vägledning och stöd för att säkerställa en konsekvent, ändamålsenlig och proportionell tillämpning av forskningssäkerhetskraven i alla stadier av programmets genomförande, inbegripet, när så är lämpligt, en självbedömning avseende säkerhet och en inledande säkerhetshanteringsplan som identifierar eventuella säkerhetsproblem hos sökanden.

---

5 Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet, JOIN(2023) 20 final, Bryssel 20.6.2023.

6 Rådets rekommendation av den 23 maj 2024 om ökad forskningssäkerhet, C/2024/3510.

(22a) Öppenhet, samarbete och akademisk frihet är av central betydelse för forskning och innovation i världsklass. I och med de växande internationella spänningarna och forskningens och innovationens ökande geopolitiska betydelse blir den europeiska forskningssäkerheten dock alltmer sårbar. Oönskad överföring av kritisk kunskap och teknik, otillbörlig påverkan från tredjeländer på forskning samt etiska och integritetsrelaterade kränkningar kan ha en negativ inverkan på unionens eller en eller flera medlemsstaters intressen. Detta kan påverka unionens och dess medlemsstaters säkerhet eller inkräkta på unionens värden och grundläggande rättigheter såsom de definieras i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*) och i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). För att upprätthålla och främja ett öppet och säkert samarbete är det mycket viktigt att unionens forsknings- och innovationssektor stöds och har möjlighet att identifiera, minska och hantera risker som kan äventyra den europeiska forskningens säkerhet och tekniska resiliens eller utgöra risker för strategiska forsknings- och teknikinfrastrukturer. Detta kräver en proportionell och riktad tillämpning av de verktyg inom ramprogrammet som föreskrivs i artikel 10.2 och 10.3 i förordning [EKF]. Dessa skyddsåtgärder är nödvändiga för ett säkert och så öppet samarbete som möjligt.

(23) Mot bakgrund av ökande risker i samband med klimatförändringar, naturkatastrofer, hälsokriser och globala hälsohot, tekniska olyckor, framväxande säkerhetshot och andra störningar är det viktigt att stärka unionens och medlemsstaternas kapacitet att förutse, förbereda sig inför och bemöta kriser och katastrofer. Programmet bör stödja forskning som stärker katastrofrisk- och krishantering, investerar i klimatresiliens, stärker resiliensen hos centrala samhällsfunktioner och bygger upp en mer resilient, säker och förberedd union, i linje med målen i EU:s strategi för en beredskapsunion.

(24) Verksamheten bör återspegla vikten av att ta itu med den dramatiska förlusten av biologisk mångfald och bidra till att bevara och återställa natur, ekosystem och ekosystemtjänster. Det är nödvändigt att integrera miljövetenskap i verksamheten för att undvika skada på miljön, bevara en ren miljö och återställa sunda ekosystem, med beaktande av One Health-modellen.

(25) I programmet erkänns klimatförändringarna som en av de största globala samhällsutmaningarna samt det faktum att klimatåtgärder kan fungera som en drivkraft för konkurrenskraft och samhällelig och miljömässig resiliens. Verksamheten bör återspegla vikten av att ta itu med klimatförändringarna för att få till stånd en omställning till klimatneutralitet i linje med unionens politik och åtaganden.

(26) En förenkling av programmets genomförande krävs för att man ska kunna säkerställa programmets tillgänglighet och effektivitet, särskilt genom att minska den administrativa bördan för bidragsmottagare, inbegripet rapporteringskraven, och minimera risken för fel. Av det skälet bör programmet använda enhetsbelopp när detta är relevant. Finansiering baserad på ersättning av de faktiska stödberättigande kostnaderna bör fortsatt vara möjlig om en åtgärds särskilda egenskaper eller specifika mål motiverar det. För att främja insatser under föregående ramprogram för att effektivisera finansieringsreglerna och tillhandahålla tydlig information till deltagarna i syfte att minimera fel bör ersättningen för personalkostnader också förenklas ytterligare genom att man föreslår alternativet enhetskostnader för personal när det bidrar till att minska komplexiteten för deltagare och underlättar rapporteringen. Alternativet enhetskostnader för personal bör göras mer attraktivt genom att man säkerställer en rättvis kostnadstäckning.

(26a) Förslagen bör även fortsättningsvis väljas ut på grundval av den utvärdering som gjorts av oberoende externa experter. Utvärderingsprocessen bör utformas på ett sådant sätt att intressekonflikter och partiskhet, däribland könsdiskriminering, undviks. För att förenkla ansökningsprocessen för bidragsmottagarna bör ett inlämningsförfarande i två faser övervägas, även när ett stort antal förslag förväntas, på grundval av tillgängliga uppgifter. När så är lämpligt och motiverat av tillförlitliga uppgifter bör anonymiserade förslag utvärderas under den första utvärderingsfasen. I tillämpliga fall bör kommissionen fortsätta att involvera oberoende observatörer i utvärderingsprocessen. Kommissionen eller det berörda finansieringsorganet bör vidta lämpliga åtgärder för att eftersträva en balanserad sammansättning inom expertgrupperna och utvärderingspanelerna i fråga om kompetens, erfarenheter, kunskap, inklusive i fråga om specialisering, särskilt inom samhällsvetenskap och humaniora, geografisk spridning och könsfördelning, med beaktande av situationen i åtgärdens ämnesområde.

(27) För att ta hänsyn till en särskild organisationsstruktur, särskilt när det gäller forsknings- och innovationsverksamhet, bör det vara möjligt att redovisa bidrag in natura från tredje parter som stödberättigande kostnader. För att uppmuntra utnyttjande av resultat bör det klargöras att detta inte ska räknas som intäkter från åtgärden.

(28) För att stärka unionens konkurrenskraft och maximera användning och spridning av resultat i allmänhet, bör bidragsmottagare som äger resultat hantera dessa enligt sina skyldigheter i den här förordningen när det gäller utnyttjande och spridning. Dessa skyldigheter kan i tillämpliga fall ändras i arbetsprogram eller bidragsavtal på grundval av politiska överväganden, bland annat unionens strategiska intressen, såsom ekonomisk säkerhet, teknisk suveränitet och resiliens, men bör omfatta kraven att skydda, ge åtkomst till och utnyttja resultat och offentliggöra dem när så är lämpligt och motiverat, bland annat genom förfaranden för öppen vetenskap. För att underlätta och påskynda utnyttjandet bör stödinstrument och stödverktyg införas, i linje med kommissionens utnyttjandestrategi som utarbetas inom ramen för Europeiska konkurrenskraftsfonden och allt sådant stöd och alla sådana tjänster som föreskrivs i dess kapitel III.

(29) Stödåtgärder behövs för att stärka och bättre koppla samman innovationsekosystem. Sådana samstämmiga och effektiva åtgärder bör stödja verksamhet för att skapa och förstärka konkurrenskraftiga, robusta och sammankopplade innovationsekosystem, samtidigt som ramförutsättningarna förbättras genom samarbete och kunskapsutbyte. Dessa åtgärder bör också stödja kunskaps- och innovationsgrupperna (*KI-grupperna*) inom Europeiska institutet för innovation och teknik (*EIT*). De bör koppla samman nationella, regionala och lokala ekosystem, främja utnyttjande och användning av forsknings- och innovationsresultat och bidra till att komma till rätta med marknadsfragmentering, begränsad kapitaltillgång och segmenterade nationella kapitalmarknader, långsamt införande av innovationer och underutnyttjande av upphandling av innovativa lösningar.

(29a) Med tanke på den artificiella intelligensens (AI) omvälvande potential och snabbt föränderliga karaktär bör programmet säkerställa en flexibel och framåtblickande strategi som främjar en ansvarsfull, etisk och människocentrerad användning av AI i linje med kommissionens meddelande *En europeisk strategi för AI inom vetenskapen* och tillämpliga rättsliga ramar. För att skydda forskningsekosystemets integritet och maximera de samhälleliga och ekonomiska fördelarna för unionen bör kommissionen prioritera en strikt övervakning av användningen och effekterna av AI-teknik, i enlighet med det europeiska forskningsområdets levande riktlinjer för ansvarsfull användning av generativ AI i forskning. Detta inbegriper att fortsätta att övervaka kvaliteten på inlämnade förslag och undersöka sätt att förbättra utvärderingsprocessen, mot bakgrund av de möjligheter och utmaningar som framväxande teknik, såsom AI, medför.

(30) De åtgärder som stöds enligt denna förordning bör påskynda eller främja investeringar genom att på ett proportionellt sätt hantera marknadsmisslyckanden eller icke-optimala investeringssituationer och undvika duplicering eller utträngning, samt genom att stimulera privat finansiering och erbjuda ett mervärde för unionen. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget på nationella medel bör detta tillvägagångssätt även säkerställa överensstämmelse mellan åtgärderna inom programmet och reglerna för statligt stöd, och därmed undvika otillbörliga snedvridningar av konkurrensen på den inre marknaden.

(31) [I denna förordning fastställs en vägledande finansieringsram för Horisont Europa, ramprogrammet för forskning och innovation, för perioden 2028–2034.]

(32) Förordning (EU, Euratom) 2024/2509[7] gäller för programmet. I den förordningen fastställs reglerna för fastställandet och genomförandet av unionens allmänna budget, inklusive regler om bidrag, priser, icke-finansiella donationer, upphandling, indirekt förvaltning, ekonomiskt stöd, finansieringsinstrument och budgetgarantier. Bidrag som beviljas efter öppna och konkurrensbaserade ansökningsomgångar bör vara den huvudsakliga stödformen i programmet.

---

[7] Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(33) För att säkerställa konsekvens bör en budgetgaranti och finansieringsinstrument, inbegripet i kombination med icke återbetalningspliktigt stöd i blandfinansieringsinsatser, genomföras inom ramen för detta program i enlighet med avdelning X i budgetförordningen och med sådana tekniska arrangemang, villkor och bestämmelser som fastställs av kommissionen för dess tillämpning.

(34) [Om unionsstöd ska tillhandahålls inom ramen för programmet i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, med undantag av finansieringsinstrument inom ramen för EIC, bör sådant stöd tillhandahållas uteslutande genom EKF:s InvestEU-instrument i enlighet med de tillämpliga reglerna för EKF:s InvestEU-instrument.]

(35) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013[8], rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95[9], rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96[10] och rådets förordning (EU) 2017/1939[11] ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter och bedrägeri, återkrav av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt i tillämpliga fall administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) befogenhet att utreda och lagföra bedrägerier och andra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371[12]. I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, Europeiska revisionsrätten och, i lämpliga fall, Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

---

8 Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1).

9 Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

10 Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

11 Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1).

12 Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29).

(36) [Programmet bör genomföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) XXX [prestationsförordningen] i vilken regler för utgiftsspårning och prestationsramen för budgeten fastställs, inklusive regler för att säkerställa en enhetlig tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada och jämställdhetsprincipen, som anges i artikel 33.2 d respektive f i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, liksom bestämmelserna om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, som återspeglas i artiklarna 17.3, 20.4 och 21.1 i bilaga I till den förordningen, och i linje med tillgänglighetskraven i bilagorna I och III till direktiv (EU) 2019/882, regler för övervakning och rapportering om resultaten av unionsprogram och unionsverksamhet, regler för inrättande av en portal för unionsfinansiering, regler för utvärdering av programmen samt andra övergripande bestämmelser som är tillämpliga på alla unionsprogram, t.ex. bestämmelserna om information, kommunikation och synlighet.]

(36a) Programmet bör genomföras genom det särskilda program som inrättats genom rådets beslut XX, inbegripet forsknings- och innovationssamverkan inom de politikområden som fastställs i förordningen om Europeiska konkurrenskraftsfonden och det särskilda program för försvarsforskning som inrättats genom förordning (EU) [XXX] [Europeiska konkurrenskraftsfonden].

(37) I enlighet med artikel 85.1 i rådets beslut (EU) 2021/1764[13] är personer och enheter i utomeuropeiska länder och territorier berättigade till finansiering, i enlighet med programmets regler och mål och eventuella arrangemang som gäller för den medlemsstat till vilken det berörda utomeuropeiska landet eller territoriet är knutet.

(38) Programmet ersätter programmet Horisont Europa som inrättats genom förordning (EU) 2021/695. Förordning (EU) 2021/695 bör därför upphävas.

---

[13] Rådets beslut (EU) 2021/1764 av den 5 oktober 2021 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska unionen, inbegripet förbindelserna mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Grönland och Konungariket Danmark, å andra sidan (Beslutet om ULT, inbegripet Grönland) (EUT L 355, 7.10.2021, s. 6).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Avdelning I

Ramprogrammet för forskning och innovation

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Innehåll

1. Genom denna förordning inrättas Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation (*programmet*) [för den fleråriga budgetramens löptid 2028–2034,], och reglerna för deltagande och spridning gällande indirekta åtgärder inom ramen för programmet och ramarna för unionens stöd till forsknings- och innovationsverksamhet fastställs för samma period. I den fastställs också programmets mål och dess budget för den perioden, formerna för unionsfinansiering och reglerna för att tillhandahålla sådan finansiering.

2. [Programmet ska genomföras genom

   a) det särskilda program som inrättas genom rådets beslut XX, inbegripet forskningssamverkan inom politikområden som fastställs i förordningen om Europeiska konkurrenskraftsfonden,

   b) det särskilda program för försvarsforskning som inrättas genom förordning (EU) [XXX] [Europeiska konkurrenskraftsfonden].

3. Denna förordning ska inte vara tillämplig på det särskilda program för försvarsforskning som avses i punkt 2 b. Verksamhet som ska genomföras inom ramen för detta särskilda program och som fastställs i förordning (EU)[XXX][Europeiska konkurrenskraftsfonden] ska syfta till att främja konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom det europeiska försvarets tekniska och industriella bas.]

4. Termerna *Horisont Europa*, *programmet* och *särskilt program* som används i denna förordning avser frågor som bara är relevanta för det särskilda program som avses i punkt 2 a, såvida inget annat anges.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *forskningsinfrastrukturer*: anläggningar som tillhandahåller resurser och tjänster som forskarvärlden använder för att bedriva forskning och främja innovation inom berörda områden, inbegripet tillhörande personalresurser, viktig utrustning eller instrumentuppsättningar, kunskapsrelaterade resurser i form av t.ex. samlingar, arkiv eller infrastrukturer för vetenskapliga data, datasystem, kommunikationsnät och all annan infrastruktur av unik karaktär som är öppen för externa användare och som är av avgörande vikt för att uppnå spetskompetens inom forskning och innovation; de kan i tillämpliga fall också användas utanför forskningen, exempelvis inom undervisning eller offentliga tjänster, och de kan vara enstaka, virtuella eller distribuerade.

2. *teknikinfrastrukturer*: anläggningar, utrustning, kapacitet och resurser som krävs för att utveckla, testa, utöka och validera teknik – från tillämpad forskning före det konkurrensutsatta stadiet till demonstration och validering – och som möjliggör och påskyndar tekniska innovationer för användning i samhället/marknadsinförsel och främjar konkurrenskraft.

3. *icke lönsam*: den rättsliga enheten kan ännu inte locka tillräckligt med investeringar för att helt genomföra sin affärsplan och konkurrera internationellt.

4. *blandfinansiering*: finansiellt stöd som tillhandahålls inom ramen för Europeiska innovationsrådet (EIC) och består av en kombination av bidrag och investeringar i eget kapital eller andra återbetalningspliktiga former av stöd.

5. *deeptech*: en innovation med potential att leverera transformativa lösningar och som bygger på de nyaste framstegen inom vetenskap, teknik och ingenjörsvetenskap.

6. *europeiskt partnerskap*: ett initiativ, som utarbetas med tidigt deltagande av medlemsstaterna, där unionen tillsammans med privata och/eller offentliga partner åtar sig att gemensamt stödja utveckling, genomförande och utvärdering av ett program med åtgärder och där kostnaderna delas mellan alla partner.

6a. *forskningssäkerhet*: förutseende och hantering av risker i samband med a) oönskad överföring av kritisk kunskap och teknik som kan påverka säkerheten i unionen och dess medlemsstater, till exempel om den kanaliseras till militära ändamål eller underrättelseändamål i tredjeländer, b) otillbörlig påverkan på forskning, där forskning kan instrumentaliseras av eller från tredjeländer i syfte att bland annat skapa desinformation eller uppmuntra till självcensur bland studenter och forskare, vilket kränker den akademiska friheten och forskningsintegriteten i unionen, c) etiska eller integritetsrelaterade kränkningar, där kunskap och teknik används för att undertrycka, inkräkta på eller undergräva unionens värden och grundläggande rättigheter, såsom de definieras i fördragen.

7. *öppen åtkomst*: kostnadsfri tillgång online till resultat.

8. *öppen vetenskap*: en strategi för den vetenskapliga processen som inbegriper tidig och öppen delning av forskning, öppen åtkomst till och ansvarsfull hantering av resultat samt åtgärder för att resultaten ska gå att reproducera och som involverar medborgare och slutanvändare i forskning och innovation.

9. *förkommersiell upphandling*: upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster med delning av risker och nytta på marknadsvillkor och konkurrenspräglad utveckling i faser, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från lanseringen av slutprodukter i kommersiella mängder.

10. *upphandling av innovativa lösningar*: upphandling där upphandlarna fungerar som lanseringskunder för innovativa varor eller tjänster som ännu inte är kommersiellt tillgängliga i stor skala och som kan omfatta konformitetstestning.

11. *bakgrundsinformation*: data, kunskap eller know-how som oberoende av form eller typ, konkret eller immateriell, inbegripet alla rättigheter i form av till exempel immateriella rättigheter, innehades före anslutningen till en viss åtgärd och identifierades i ett skriftligt avtal som nödvändiga för att genomföra åtgärden eller utnyttja dess resultat.

11a. *spridning*: offentliggörande av resultat, utom till följd av att resultaten skyddas eller utnyttjas, inbegripet genom vetenskapliga publikationer oberoende av medium.

12. *utnyttjande*: användning av resultat i annan verksamhet än den som omfattas av den berörda åtgärden, inbegripet kommersiell spridning och omvandling av resultat till produkter, tjänster, politik eller samhällslösningar som gynnar ett bredare spektrum av berörda parter och samhället i stort.

12a. *rättvisa och rimliga villkor*: lämpliga villkor, inbegripet eventuella finansiella villkor eller villkor för avgiftsfrihet, med beaktande av de särskilda omständigheterna kring begäran om åtkomst.

13. *internationell europeisk forskningsorganisation*: internationell organisation i vilken merparten av medlemmarna är medlemsstater eller tredjeländer som är associerade till programmet och vars huvudsyfte är att främja vetenskapligt och tekniskt samarbete i Europa.

14. *vinstdrivande rättsliga enheter*: rättsliga enheter som genom sin rättsliga form har vinstsyfte eller som har ett rättsligt eller lagstadgat syfte att dela ut vinster till sina aktieägare eller enskilda medlemmar.

15. *små och medelstora företag*: mikroföretag eller små eller medelstora företag i den mening som avses i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG[14].

16. *litet midcapföretag*: ett litet midcapföretag enligt definitionen i punkt 2 i bilagan till kommissionens rekommendation (EU) 2025/1099[15].

16a. *arbetsprogram*: ett dokument som antagits av kommissionen för genomförande av det särskilda programmet i enlighet med artikel 18 i beslut XXX eller ett dokument med motsvarande innehåll och struktur som antagits av ett finansieringsorgan.

17. *resultat*: alla konkreta eller immateriella resultat av en viss åtgärd, t.ex. data, kunskap eller know-how, oberoende av form eller typ och oavsett om de kan skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter och skyldigheter, inbegripet immateriella rättigheter.

18. *Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärd*: en forskningsåtgärd ledd av den ansvariga forskaren, som genomförs av en eller flera bidragsmottagare med stöd av Europeiska forskningsrådet (EFR).

18a. *forsknings- och innovationsverksamhet*: en åtgärd som syftar till att upprätta ny kunskap eller att undersöka genomförbarheten vad gäller en ny eller förbättrad teknik, produkt, process, tjänst eller lösning; detta kan omfatta grundforskning och tillämpad forskning, teknikutveckling och teknikintegration.

19. *forsknings- och utbildningsåtgärd*: åtgärd som är inriktad på förbättring av forskares kompetens, kunskap och karriärutsikter och som främjar rörlighet mellan länder, sektorer eller discipliner, såsom inom komponenten Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.

---

14 Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

15 Kommissionens rekommendation (EU) 2025/1099 av den 21 maj 2025 om definition av små midcapföretag (EUT L, 28.5.2025, s. 1).

20. *samordnings- och stödåtgärd*: en åtgärd som bidrar till programmets mål, exklusive forsknings- och innovationsverksamhet, utom då åtgärden genomförs inom ramen för komponenten ”breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” i del IV ”Det europeiska forskningsområdet”, samt en nedifrån-och-upp-samordning utan medfinansiering av forskningsverksamhet från unionen som möjliggör samarbete mellan rättsliga enheter från medlemsstaterna och tredjeländer som är associerade till programmet för att stärka det europeiska forskningsområdet.

21. *indirekta åtgärder*: forsknings- och innovationsrelaterad verksamhet som unionen ger finansiellt stöd till och som genomförs av deltagare.

22. *direkta åtgärder*: forsknings- och innovationsrelaterad verksamhet som genomförs av kommissionen via JRC.

23. *innovationsekosystem*: ett ekosystem som sammanför organisationer vars funktionella mål är att möjliggöra forskning och teknisk utveckling och innovation och som innefattar förbindelser mellan materiella resurser (t.ex. fonder, utrustning och anläggningar, inklusive forsknings- och teknikinfrastrukturer), institutionella enheter (såsom lärosäten och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, företag, investerare – inbegripet riskkapitalister – och finansiella intermediärer) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.

24. *kunskapstriangel*: nätverk mellan utbildningsinstitutioner, forskningsorganisationer och företag i syfte att stödja forsknings- och innovationsekosystem som gör det möjligt att utveckla en innovationskedja från den inledande innovationen via utbildning i entreprenörskap till skapande av uppstartsföretag och tillväxt av expanderande företag.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmet ska stärka EU:s vetenskapliga och tekniska bas genom spetskompetens inom forskning och innovation på grundval av öppen konkurrens och därigenom stödja välstånd, konkurrenskraft, suveränitet och resiliens i unionen och dess medlemsstater, åstadkomma vetenskapliga, tekniska, ekonomiska och samhälleliga effekter och ta itu med europeiska och globala utmaningar, i samverkan med de allmänna och specifika målen för Europeiska konkurrenskraftsfonden.

2. Programmet har följande specifika mål:

   – Utveckla, främja och föra fram vetenskaplig och teknisk spetskompetens för att stödja skapande och spridning av kunskap, färdigheter, teknik och innovativa lösningar av hög kvalitet.

   – Stödja genomförandet av det europeiska forskningsområdet och den tillhörande pakten för forskning och innovation och bidra till att anpassa politik, prioriteringar och investeringar på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå för att skapa ett EU-omspännande forsknings- och innovationsekosystem.

   – Stödja utbildningar och rörlighet för forskare för att locka till sig och behålla talanger på alla nivåer, främja attraktiva forskningskarriärer, uppmuntra kompetenscirkulation och motverka kompetensflykt.

   – Öka EU-omfattande forsknings- och innovationssamverkan, kunskapsutbyte och kunskapsutnyttjande, med vederbörlig hänsyn till risker med anknytning till forskningssäkerheten.

   – Främja ett öppet och säkert internationellt forsknings- och innovationssamarbete.

   – Minska de nationella och regionala skillnaderna i forsknings- och innovationsförmågan och färdigheterna genom att stärka forsknings- och innovationsekosystem.

– Förbättra unionens ställning inom forskning och innovation, med särskilt fokus på strategisk teknik och disruptiv innovation, underlätta spridningen av innovativa lösningar för att främja konkurrenskraft och ta itu med europeiska och globala samhällsutmaningar.

– Minska riskerna med och mobilisera mer privat finansiering av forskning och innovation, främst för att stödja deeptech och uppskalning av innovativa uppstartsföretag och små och medelstora företag.

– Öka de offentliga och privata investeringarna i forskning och innovation i medlemsstaterna och därmed bidra till att sammanlagt minst 3 % av unionens bruttonationalprodukt (BNP) investeras i forskning och utveckling.

2a. De specifika målen för det särskilda program som avses i artikel 1.2 b i denna förordning är att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, effektivitet och resiliens genom att stödja åtgärder inom ramen för forsknings- och utvecklingssamverkan och främja innovation och tekniskt ledarskap.

Artikel 4

Programstruktur

1. [Vad gäller det särskilda program som avses i artikel 1.2 ska programmet struktureras i delar enligt följande, vilket bidrar till de allmänna och specifika mål som fastställs i artikel 3 och till politikområdena enligt förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden]]:

a) Pelare I, ”Vetenskaplig spetskompetens”, med följande komponenter:

i) Europeiska forskningsrådet (EFR).

ii) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.

iii) Det gemensamma forskningscentrumet (JRC).

b) Pelare II, ”Konkurrenskraft och samhälle”, med följande komponenter:

i) ”Konkurrenskraft”, inklusive forsknings- och innovationsverksamhet som bidrar till målen och den särskilda verksamheten inom politikområdena inom ramen för Europeiska konkurrenskraftsfonden:

1. forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel IV ”Ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

2. forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel V ”Hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

3. forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel VI ”Digitalt ledarskap” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

4. forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel VII ”Resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden.

ii) ”Samhälle”, inbegripet forsknings- och innovationssamverkan som syftar till att vägleda samhälleliga och kulturella utmaningar och omvandling samt stödja evidensbaserat beslutsfattande för framtidsinriktade, resilienta samhällen.

c) Pelare III, ”Innovation”, med följande komponenter:

i) Europeiska innovationsrådet (EIC).

ii) Europeiska innovationsekosystem, bland annat verksamhet för att främja ett tätare samspel i unionen mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv, som alla är en del av kunskapstriangeln.

d) Pelare IV, ”Det europeiska forskningsområdet”, med följande komponenter:

i) Det europeiska forskningsområdet.

ii) Forsknings- och teknikinfrastrukturer.

iii) Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.

Artikel 5

Övergripande principer

Programmet ska göra följande:

a) Säkerställa en tvärvetenskaplig strategi i förekommande fall och integrera samhällsvetenskap och humaniora i hela programmet. Programmet ska omfatta särskilda ansökningsomgångar om ämnen med anknytning till samhällsvetenskap och humaniora.

b) Främja vetenskaplig kunskap och bidra till att skapa välgrundad, effektiv och lyhörd offentlig politik i och utanför unionen.

ba) Omfatta forsknings- och innovationsvärdekedjan och möjliggöra ett starkt gränssnitt med Europeiska konkurrenskraftsfonden för att främja användning och spridning av forsknings- och innovationsresultat.

c) Främja öppen vetenskap, bland annat genom att säkerställa öppen åtkomst till fackgranskade vetenskapliga publikationer gällande resultat samt öppen åtkomst till forskningsdata och andra resultat enligt principen ”så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt” och i linje med Fairprinciperna, samt genom att utvidga och befästa det europeiska öppna forskningsmolnet som det gemensamma europeiska dataområdet för forskning.

ca) Främja och möjliggöra ett brett och diversifierat samarbete i hela unionen, inbegripet mellan europeiska forskare, innovatörer och företag, för att bidra till starkare sammanlänkning och samarbetsförbindelser mellan nationella forsknings- och innovationsekosystem som bygger på den alleuropeiska reserven av talanger och kapacitet, stimulera kompetenscirkulation och sammanföra väletablerad och framväxande spetskompetens.

caa) Följa en strategi för inbyggda dubbla användningsområden genom särskilda ansökningsomgångar som uteslutande är inriktade på teknik med dubbla användningsområden, medan verksamhet med dubbla användningsområden också kan stödjas i öppna ansökningsomgångar.

cb) Upprätthålla forskningssäkerheten genom att förutse och hantera risker, såsom oönskad överföring av kritisk teknik, kritiska resultat och kritisk kunskap, otillbörlig påverkan på forskning och etiska eller integritetsrelaterade kränkningar.

cc) Säkerställa administrativ förenkling och minskad börda till förmån för sökande och bidragsmottagare.

cca) Säkerställa att förslagen utvärderas på grundval av yrkesmässigt kompetent, öppen och neutral granskning, skydda utvärderingssystemets höga standarder och kvalitet och säkerställa effektivitet och genomförbarhet.

cd) Stödja främjandet av lika möjligheter för alla berörda parter inom forskning och innovation i unionen.

ce) Säkerställa genomförandet av jämställdhet, inbegripet integrering av jämställdhetsaspekten som standard i forskningens och innovationens innehåll i alla stadier av forskningscykeln.

cf) Säkerställa strategisk samverkan mellan pelarna och deras komponenter.

cg) Genomföras i samverkan med andra unionsprogram, och i förekommande fall nationella och regionala program, för att säkerställa administrativ förenkling.

ch) Underlätta deltagande för alla typer av berörda parter, särskilt nya aktörer och nya målgrupper i programmet, framför allt genom de nationella kontaktpunkterna, som kan samverka med relevanta stödstrukturer inom andra unionsprogram.

[Artikel 6

Budget

1. Den vägledande finansieringsramen för programmet under perioden 1 januari 2028–31 december 2034 ska vara 175 002 000 000 EUR i löpande priser.

2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1 i denna artikel, för det särskilda program som avses i artikel 1.2 a, ska vara följande:

a) 44 079 000 000 EUR för del I ”Vetenskaplig spetskompetens”, varav
2 600 000 000 EUR för det gemensamma forskningscentrumets (JRC) icke-nukleära direkta åtgärder.

b) 75 876 000 000 EUR för del II ”Konkurrenskraft och samhälle”, varav

i) 68 270 000 000 EUR för ”Konkurrenskraft”, varav

25 331 000 000 EUR för forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel IV ”Ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

19 650 000 000 EUR för forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel V ”Hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

16 854 000 000 EUR för forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel VI ”Digitalt ledarskap” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden,

6 435 000 000 EUR för forsknings- och innovationssamverkan enligt kapitel VII ”Resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor” enligt Europeiska konkurrenskraftsfonden.

ii) 7 606 000 000 EUR för ”Samhälle”.

c) 38 785 000 000 EUR för del III ”Innovation”.

d) 16 262 000 000 EUR för del IV ”Det europeiska forskningsområdet”, varav
5 387 000 000 EUR för breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens.

3. Det belopp som anges i punkt 1 i denna artikel och beloppen för de ytterligare medel som avses i artikel 7 får också användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av programmet, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, it-system och it-plattformar, informations- och kommunikationsinsatser, inbegripet central kommunikation om unionens politiska prioriteringar, samt alla andra kostnader för tekniskt och administrativt bistånd eller kostnader relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av programmet.

4. Om det behövs för att hantera åtgärder som inte är slutförda den 31 december 2034 får anslag föras in i unionens budget efter 2034 för att täcka nödvändiga utgifter och för att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när programmet avslutas.

5. Om den åtgärd som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i flera årliga betalningar.]

Artikel 7

Ytterligare medel

1. Medlemsstater, unionsinstitutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får lämna ytterligare ekonomiska bidrag eller icke-ekonomiska bidrag till programmet. Ytterligare ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Medel som anslagits till medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på deras begäran göras tillgängliga för programmet. Kommissionen ska genomföra dessa medel direkt eller indirekt i enlighet med artikel 62.1 a eller c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. De ska läggas till det belopp som avses i artikel 6.1 i den här förordningen. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för ytterligare belopp som på detta sätt gjorts tillgängliga för programmet, får de motsvarande outnyttjade beloppen, på den berörda medlemsstatens begäran, föras tillbaka till ett eller flera ursprungsprogram.

Artikel 8

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Programmet ska genomföras i samverkan med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från unionen från ett annat program kan också få bidrag inom ramen för detta program. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas på motsvarande bidrag eller så får en enda uppsättning regler tillämpas för alla bidrag och ett enda rättsligt åtagande får ingås. Om bidraget från unionen baseras på stödberättigande kostnader får det kumulativa stödet från unionens budget inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och det får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

2. Förfarandena för tilldelning inom programmet får genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning gemensamt med medlemsstaterna, unionsinstitutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter, under förutsättning att skyddet av unionens ekonomiska intressen säkerställs. Sådana förfaranden ska omfattas av en enda uppsättning regler och leda till att ett enda rättsligt åtagande ingås. För detta ändamål får partnerna i det gemensamma förfarandet för tilldelning tillhandahålla medel till programmet i enlighet med artikel 7 i den här förordningen, alternativt får partnerna anförtros genomförandet av förfarandet för tilldelning, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Vid gemensamma förfaranden för tilldelning får partnernas företrädare i förfarandet också tjänstgöra som medlemmar i den utvärderingskommitté som avses i artikel 153.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

3. En spetskompetensstämpel får tilldelas för förslag som följer av ansökningsomgångar angivna i arbetsprogrammet och som uppfyller följande villkor:

   a) De har utvärderats i en ansökningsomgång inom ramen för programmet.

   b) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.

   c) De har inte finansierats inom ramen för den ansökningsomgången enbart på grund av budgetbegränsningar.

4. Åtgärder för vilka en stämpel har tilldelats får finansieras genom annan unionsfinansiering eller av medlemsstaterna.

Artikel 9

Tredjeländer som är associerade till programmet

1. Programmet kan öppnas för deltagande för nedanstående tredjeländer genom fullständig eller partiell associering till programmet, i enlighet med de mål som fastställs i artikel 3 och som är tillämpliga på

   a) medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, i enlighet med de villkor som fastställs i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och europeiska mikrostater (Andorra, Monaco, San Marino och Vatikanstaten), i enlighet med de villkor som fastställs i de relevanta avtalen,

   b) anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i respektive ramavtal, protokoll och associeringsrådsbeslut eller i liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder,

   c) länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i respektive ramavtal, protokoll och associeringsrådsbeslut eller i liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder,

   d) andra tredjeländer, i enlighet med de villkor som fastställs i ett särskilt internationellt avtal som omfattar tredjelandets deltagande i unionsprogram.

2. De avtal för att delta i programmet som avses i punkt 1 ska

   a) säkerställa en rättvis balans mellan bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i programmet,

b) fastställa villkoren för deltagande i programmet, inklusive beräkning av ekonomiska bidrag, i form av ett driftsbidrag och en deltagaravgift, till programmet och till allmänna administrativa utgifter,

c) inte ge tredjelandet någon befogenhet att fatta beslut som rör programmet,

d) trygga unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda sina ekonomiska intressen,

e) i förekommande fall, säkerställa skyddet av unionens intressen i fråga om säkerhet och allmän ordning.

3. Vid tillämpning av punkt 2 d ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs enligt förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och säkerställa att beslut som medför betalningsskyldighet för andra än stater i den mening som avses i artikel 299 i EUF-fördraget samt domar och beslut från Europeiska unionens domstol är verkställbara.

4. Vid tillämpning av punkt 1 d ska andra tredjeländers associering eller partiella associering endast vara möjlig om dessa uppfyller följande kriterier:

a) God kapacitet inom vetenskap, teknik och innovation.

b) Engagemang för en regelbaserad öppen marknadsekonomi med rättvis och skälig hantering av immaterialrättigheter, respekt för de mänskliga rättigheterna och underbyggd av demokratiska institutioner.

c) Aktivt främjande av strategier för att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välfärd.

5. Omfattningen av varje enskilt tredjelands associering till programmet ska beakta respekten för de mänskliga rättigheterna och efterlevnaden av relevant unionsrätt och internationell rätt och analysera riskerna, främst de som sannolikt påverkar unionens allmänna ordning och säkerhet inom relevanta politikområden, inbegripet ekonomisk säkerhet och forskningssäkerhet, liksom nyttan och det bredare målet att stimulera ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft i unionen genom forskning och innovation. Med undantag av EES-medlemmar, anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer får därmed tredjeländer uteslutas från delar av programmet i enlighet med denna förordning eller själva associeringsavtalet.

6. Det associeringsavtal som fastställer villkoren för deltagande i programmet ska, så långt det är möjligt, sörja för ömsesidigt deltagande för rättsliga enheter som är etablerade i unionen i motsvarande program i tredjeländer som är associerade till programmet i enlighet med de villkor som fastställs i dessa program.

7. De villkor som fastställer omfattningen av de ekonomiska bidrag som avses i punkt 2 b ska säkerställa en regelbunden automatisk korrigering av eventuella betydande obalanser jämfört med det belopp som enheter som är etablerade i det associerade landet erhåller genom deltagande i programmet, med beaktande av kostnaderna för programmets förvaltning, utförande och drift. Vid tilldelningen av de ekonomiska bidragen ska hänsyn tas till i vilken grad de rättsliga enheterna från de tredjeländer som är associerade till programmet deltar i programmets olika delar.

7a. Kommissionen ska, i linje med den information som tillhandahålls genom det årliga budgetförfarandet, förse programkommittén med information om de ekonomiska bidragen från tredjeländer som är associerade till programmet och deras anslag till programmets olika komponenter.

Artikel 10

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Programmet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning med de organ som avses i artikel 62.1 c i den förordningen.

2. Unionsfinansiering får tillhandahållas i alla former genom förfaranden för tilldelning i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, bland annat i form av bidrag, priser, upphandling, icke-finansiella donationer och finansieringsinstrument. Bidrag ska vara den huvudsakliga stödformen inom programmet.

3. [Om unionsstöd tillhandahålls i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, ska det, med undantag av finansieringsinstrument inom ramen för EIC (fonden), uteslutande tillhandahållas genom Europeiska konkurrenskraftsfondens InvestEU-instrument och genomföras i enlighet med tillämpliga regler för Europeiska konkurrenskraftsfondens InvestEU-instrument genom överenskommelser om medverkan eller garantiavtal som ingåtts för det ändamålet. Om programmet använder EKF:s InvestEU-instrument ska det tillhandahålla avsättning för budgetgarantin och finansiering till finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i form av en blandfinansieringsinsats.]

4. När unionsfinansieringen tillhandahålls i form av ett bidrag får den, när så är relevant, tillhandahållas som finansiering som inte är kopplad till kostnaderna, eller som förenklade kostnadsalternativ, särskilt genom enhetsbelopp eller enhetskostnader för personal, i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Finansiering får tillhandahållas i form av ersättning av faktiskt uppkomna stödberättigande kostnader på grund av en åtgärds särskilda egenskaper eller specifika mål. När det krävs för att möjliggöra andra finansieringskällor, inbegripet saminvesteringar med nationella resurser som är föremål för regler om statligt stöd, ska finansieringen tillhandahållas i form av ersättning av faktiskt uppkomna kostnader eller förenklade kostnadsalternativ.

5. Vid tillämpning av artikel 153.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska utvärderingskommittén helt eller, i vederbörligen motiverade fall, delvis bestå av oberoende externa experter. När det gäller samordnings- och stödåtgärder får utvärderingskommittén, i vederbörligen motiverade fall, helt bestå av företrädare för unionsinstitutioner eller unionsorgan enligt artikel 153 i budgetförordningen.

Artikel 11

Europeiska partnerskap

1. När det krävs för att uppnå målen i artikel 3 får verksamhet enligt denna förordning genomföras genom europeiska partnerskap på ett transparent sätt. Sådana partnerskap ska endast inrättas i de fall där de önskade målen inte kan uppnås enbart genom unionens åtgärder och där det krävs ökat samarbete mellan EU och andra partner, inbegripet nationella, regionala och/eller privata aktörer. Områdena för europeiska partnerskap kommer att fastställas på grundval av vägledning från rådet eller, när så är lämpligt, från dess rådgivande organ. Det ska säkerställas samstämmighet och, när så är lämpligt, eftersträvas synergier med andra unionsprogram, särskilt Europeiska konkurrenskraftsfonden.

1a. De europeiska partnerskapen ska

a) baseras på ett samförståndsavtal och, när det gäller ekonomiska bidrag från andra partner än unionen, kompletteras med ett kontraktsmässigt arrangemang mellan unionen och partnerna; dessa partnerskap kommer att genomföras genom åtgärder i de relevanta arbetsprogrammen inom Horisont Europa och/eller Europeiska konkurrenskraftsfonden, eller

b) i vederbörligen motiverade fall, anförtro budgetgenomförandeuppgifter inom ramen för ett eller flera unionsfinansieringsprogram åt organ som inrättats enligt artikel 185 eller 187 i EUF-fördraget, i enlighet med artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509; organ enligt artikel 187 i EUF-fördraget ska inrättas genom en enda inrättandeakt som säkerställer harmoniserade regler; partnerskap enligt artikel 185 i EUF-fördraget ska inrättas genom särskilda akter.

2. För varje partnerskap ska samförståndsavtalet, kompletterat med ett kontraktsmässigt arrangemang när det gäller ekonomiska bidrag från andra partner än unionen, eller inrättandeakten fastställa

-a) de mål och delmål som ska uppnås,

a) de resultat som ska uppnås, vilka ska vara tydliga, mätbara och tidsbestämda,

b) en enda uppsättning rapporterings- och övervakningskrav, inbegripet nyckelprestations- och effektindikatorer,

c) dithörande finansiella åtaganden och/eller åtaganden in natura från alla partner,

d) styrningsarrangemang med en mekanism genom vilken alla partner kan diskutera och komma överens om partnerskapets programplanering och verksamhet, inbegripet bestämmelser som säkerställer deras rösträtt och adekvata representation,

da) en strategisk forsknings- och innovationsagenda som partnerna kommit överens om, med närmare uppgifter om tematiska prioriteringar och förväntade vetenskapliga och socioekonomiska effekter, samt en färdplan med planerade verksamheter och delmål under partnerskapets hela löptid; när partnerskapen utvecklar verksamheter och vägar för spridning på marknaden ska den strategiska forsknings- och innovationsagendan innehålla en spridningsagenda som partnerna kommit överens om.

3a. För europeiska partnerskap som inrättas enligt punkt 1a a ska unionens stöd ges i form av bidrag till åtgärder som genomförs inom ramen för Horisont Europa för FoU-verksamhet. Dessa bidrag ska syfta till att utnyttja ett maximalt bidrag från andra partner. Andra unionsprogram kan bidra till annan verksamhet, såsom Europeiska konkurrenskraftsfonden för spridningsverksamhet.

3aa. För europeiska partnerskap som inrättas enligt punkt 1a b ska unionen tillhandahålla ett ekonomiskt bidrag från Horisont Europa för FoI-verksamhet. Andra unionsprogram kan bidra till annan verksamhet, såsom Europeiska konkurrenskraftsfonden för spridningsverksamhet. Det sammanlagda bidraget från unionen och andra partner än unionen ska motsvara varandra. I den gemensamma grundläggande rättsakten för gemensamma företag enligt artikel 187 i EUF-fördraget och den relevanta inrättandeakten för initiativ enligt artikel 185 i EUF-fördraget ska detaljerade regler för alla partners bidrag anges.

3b. Bidrag från andra partner än unionen ska vara i följande former:

a) Ekonomiska bidrag till initiativets drifts- och administrationsbudget, inbegripet medlemsstaternas finansiering av deltagare i åtgärder inom ramen för initiativet som är etablerade i den berörda medlemsstaten.

b) Bidrag in natura till finansiering av deras egna kostnader för projektdeltagande enligt initiativet.

3ba. Unionens relevanta beviljande myndigheter eller andra organ som anförtrotts budgetgenomförandet ska förvalta enda förfaranden för tilldelning som inbegriper förfaranden för ansökningsomgång, utvärdering, urval och övervakning, för att säkerställa förenkling och transparens. Medlemsstaterna ska ansvara för sina ekonomiska bidrag i enlighet med sina tillämpliga nationella regler och förfaranden, för att säkerställa förenkling och harmoniserat genomförande.

5. De europeiska partnerskapen ska

-a) identifieras och överenskommas i nära samarbete med medlemsstaterna och, när så är lämpligt, i samråd med den privata sektorn,

b) inrättas med syftet att ta itu med utmaningar som kräver en kritisk massa av resurser och en enhetlig och samordnad strategi, både när det gäller programplanering och genomförande, mellan olika aktörer,

ba) endast inrättas när bara unionsåtgärder eller andra former av stöd enligt programmet inte kan uppnå de önskade målen,

c) vara i linje med unionens strategiska prioriteringar och stödja genomförandet av unionens viktiga strategier och policyinitiativ som kompletterar medlemsstaternas strategier och policyinitiativ,

d) väljas ut genom en transparent, öppen och konkurrensutsatt process som bygger på en uppsättning kvantifierbara livscykelkriterier och en stark portföljstrategi som ger en sammanhängande och kompletterande portfölj med ett begränsat antal europeiska partnerskap,

e) bygga på vägledande och långsiktiga förhandsåtaganden och därefter på formella åtaganden från alla partner om att bidra ekonomiskt eller, i förekommande fall, in natura till det europeiska partnerskapets resurser, på ett sätt som främjar harmonisering och standardisering av genomförandet,

ea) säkerställa deras fortsatta öppenhet för alla typer av partner av alla storlekar i hela värdekedjan och inom alla discipliner,

f) kräva en tydlig livscykelstrategi som inkluderar en på förhand utarbetad plan för genomförandet av initiativet med en strategi för utfasning av unionsfinansiering,

fa) eftersträva samverkan med andra av unionens finansieringsinstrument, särskilt med EKF, för att undvika överlappningar och dubbelarbete och i stället säkerställa mervärde och maximera effekterna.

5a. Högst [X %] av budgeten i pelare II ska avsättas för europeiska partnerskap.

7. Alla partner förutom unionen ska offentliggöra information om struktur, medlemskap och verksamhet som utvecklas inom partnerskapet. Om partnerskap ingås med representativa organisationer och sammanslutningar ska även information tillhandahållas regelbundet om deras sammansättning.

Kapitel II
Vetenskaplig spetskompetens

Artikel 12

Europeiska forskningsrådet

1. Europeiska forskningsrådet ska tillhandahålla attraktiv och flexibel finansiering för att ge begåvade och kreativa enskilda forskare, med fokus på forskare i början av sin karriär, och deras team möjlighet att följa upp de mest lovande spåren i vetenskapens framkant, oavsett forskarnas nationalitet och ursprungsland och på grundval av konkurrens där det enda kriteriet är spetskompetens.

2. Europeiska forskningsrådet ska locka de mest begåvade forskarna från hela världen och därmed bidra till att etablera unionen som ett världsledande centrum för forskning och innovation.

Artikel 13

Marie Sklodowska-Curie-åtgärder

1. Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska främja och stödja forskningskarriärer i alla skeden, med särskild tonvikt på forskare i början av sin karriär, kompetensutveckling och rörlighet för forskare från hela världen, och även erbjuda utbytesmöjligheter för forskningspersonal med förbehåll för säkerhetsöverväganden. Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska främja underifråndriven spetskompetens inom forskning, locka och behålla framstående forskartalanger och stödja hållbara och attraktiva forskningskarriärer i unionen, med syfte att öka unionens vetenskapliga spetskompetens och därmed bidra till konkurrenskraft inom forskning och innovation.

2. Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska finansiera framstående doktorandnätverk, postdoktorala stipendier, personalutbyten inom forskning och innovation samt stödmekanismer för att främja hållbara karriärer för att locka till sig och behålla de mest lovande talangerna. Ett starkt fokus ska ligga på internationellt, sektorsövergripande och tvärvetenskapligt samarbete samt på utåtriktad forskningsverksamhet. Finansieringen ska stödja spetsforskning och inriktas på att utveckla forskningstalanger, med målriktat stöd för forskare i början av sin karriär. Den ska bidra till att göra unionen till en ledande destination för europeiska och utländska forskare.

Artikel 14

Det gemensamma forskningscentrumet

1. Det gemensamma forskningscentrumet ska tillhandahålla oberoende, evidensbaserad kunskap och vetenskap som stöder EU-politik och, när så är relevant, medlemsstaterna med målet att påverka samhället positivt. Detta ska ske genom direkta åtgärder från JRC och genom JRC:s deltagande i indirekta åtgärder. Kapitel II i avdelning II ska inte gälla direkta åtgärder. [Genom undantag från artikel 21.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska inkomster eller belopp från JRC:s forskningsverksamhet (till exempel patent och licenser) kunna återanvändas av JRC.]

Kapitel III

Konkurrenskraft och samhälle

Artikel 15

Forsknings- och innovationssamverkan

1. Forsknings- och innovationssamverkan ska stödja skapandet av högkvalitativ gränsöverskridande forsknings- och innovationsverksamhet som sammanför enheter inom olika sektorer och discipliner, inbegripet samhällsvetenskap och humaniora, för att stödja upptäckt, utveckling och snabb spridning av högkvalitativa resultat till stöd för unionens strategiska prioriteringar och värden.

2. Forsknings- och innovationssamverkan ska genomföras på ett balanserat sätt mellan lägre och högre tekniska mognadsgrader och därigenom täcka hela forsknings- och innovationsvärdekedjan som ett komplement till verksamhet inom ramen för EKF.

2a. Forsknings- och innovationssamverkan ska säkerställa en balans mellan underifråndrivna åtgärder och förutbestämda ämnen från strategiska områden för att samtidigt främja kreativitet och styra forskning och innovation. Ämnesbeskrivningarna ska vara enkla och tydligt ange förväntade resultat och effekter samtidigt som alltför detaljerade uppgifter om specifika metoder undviks, varigenom en öppen och konkurrensutsatt process främjas och sökandena ges större frihet att fastställa sina olika vägar för att uppnå de relevanta FoI-målen.

3. Inom ramen för konkurrenskraftskomponenten i pelare II stöder detta program forsknings- och innovationssamverkan inom EKF:s politikområden i syfte att stärka unionens konkurrenskraft (kapitlen IV–VII i förordning (EU) XXX om Europeiska konkurrenskraftsfonden).

3a. Kommissionen ska genomföra forsknings- och innovationssamverkan inom ramen för konkurrenskraftskomponenten i pelare II inom en särskild del av de arbetsprogram som antas enligt artikel 15.1a [EKF].

4. Inom ramen för samhällskomponenten i pelare II ska detta program stödja forsknings- och innovationssamverkan som inte omfattas av konkurrenskraftskomponenten i syfte att leverera innovativa lösningar och stärka evidensbasen så att samhället kan förändras i linje med unionens mål och värden, inbegripet rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna.

4a. Kommissionen ska genomföra forsknings- och innovationssamverkan inom ramen för samhällskomponenten i pelare II inom de arbetsprogram som antas enligt artikel 4.2 [SP10].

4b. Konkurrenskrafts- och samhällskomponenterna ska utvecklas på ett enhetligt sätt för att säkerställa ömsesidig förstärkning och sömlös täckning av forsknings- och innovationslandskapet för en stark och resilient union.

6. Inom ramen för pelare II i detta program ska stöd ges till forsknings- och innovationsdelen av de EU-uppdrag som inrättats i enlighet med artikel 8 i förordning (EU) 2021/695 fram till 2030. Stöd till forsknings- och innovationsverksamhet om den nya europeiska Bauhausfaciliteten inom ramen för Horisont Europa ska åtföljas av åtgärder med avseende på spridning inom ramen för andra unionsprogram.

Kapitel IV
Innovation

Artikel 16

Europeiska innovationsrådet (EIC)

1. EIC ska identifiera, utveckla och skala upp deeptech och disruptiva innovationer. Stöd ska ges när uppstartsföretag och expanderande företag inom deeptech med hög risk inte är tillräckligt mogna för att få marknadsbaserat stöd. Detta ska genomföras huvudsakligen genom öppna underifrån-drivna ansökningsomgångar, samtidigt som en balanserad portfölj med åtgärder mellan tematiska områden säkerställs. Detta ska kompletteras med ansökningsomgångar som är tematiskt riktade och innefattar utmaningar inom områden av potentiellt strategiskt intresse, i nära samordning och synergi med EKF:s politikområden, varigenom ömsesidig komplementaritet säkerställs och överlappningar undviks, främst med EKF:s InvestEU-instrument.

2. EIC ska tillhandahålla följande typer av stöd för åtgärder med hög risk:

   a) Pathfinder-bidrag för högriskforskning, i synnerhet forskning i ett tidigt skede, koncepttest och prototyputveckling.

   b) Övergångsbidrag för att utveckla vägar för kommersiell utveckling av forskningsresultat, bland annat genom att inrätta spin-off-företag och uppstartsföretag.

c) Blandfinansiering från Accelerator och endast investeringsstöd till enskilda företag för att de ska kunna utveckla sina innovationer och få ut dem på marknaden.

d) Incitament för upphandlare att testa och hitta de första kunderna för deeptech och disruptiva innovationer.

e) Företagsaccelerationstjänster som kompletterar EIC-finansiering genom att, som ett komplement till och i samordning med projektrådgivningen enligt kapitel III i förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden], ge tillgång till expertkunskaper avseende deeptech, användning av forsknings- och teknikinfrastrukturer, coachning och mentorskap, nätverkande och matchning med investerare, upphandlare, företag och andra innovationspartner.

3. De typer av stöd som avses i punkt 2 ska kombineras på ett flexibelt sätt med EIC-utmaningar som utvecklas och övervakas av EIC-programförvaltare. EIC-utmaningar ska genomföras med en portföljstrategi där åtgärder väljs ut på grundval av deras komplementaritet för att uppnå definierade mål och samverka med varandra. Detta ska ske under övervakning av EIC:s programförvaltare, i förekommande fall med rådgivning från oberoende externa experter, för att fastställa en anpassningsbar strategi som är lyhörd för den snabba tekniska och politiska utvecklingen, med mandat att omdirigera eller avbryta underpresterande projekt, inbegripet stegvis finansiering, säkerställa snabba övergångar mellan instrument och underlätta kontakter med slutanvändare och kunder. Programkommittén ska vederbörligen informeras i god tid i sådana fall.

4. Allt investeringsstöd från EIC ska genomföras genom ett eller flera särskilt avsedda investeringsverktyg som inrättas i linje med en medlemsstats lagstiftning (*EIC-fonden*). EIC-fonden ska struktureras på ett sådant sätt att den kan locka offentliga eller privata investerare och på så vis öka unionsbidragets hävstångseffekt.

5. EIC får stödja innovation inom kritisk deeptech med fokus på försvarstillämpningar i nära samordning med EKF:s politikområde ”Resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor”. I dessa fall ska artiklarna 50 och 51 i förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden] tillämpas. Sådant stöd ska vara föremål för särskilda ansökningsomgångar och får inte överstiga [X %] av den totala budgeten för pelare III. Utöver bestämmelserna i punkt 3 ska EIC-utmaningar som är inriktade på försvarstillämpningar vara i linje med de prioriteringar som fastställts inom EKF:s politikområde [”Resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor”], och sådana prioriteringar ska beaktas i portföljöverväganden. Programkommitténs konstellation med ansvar för [resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor] ska hållas informerad om genomförandet av EIC-stöd till försvarstillämpningar.

Artikel 17

Europeiska innovationsekosystem

1. Programmet ska stödja verksamhet kring strategiska prioriteringar för att skapa och stärka konkurrenskraftiga, robusta, sammankopplade och gränsöverskridande innovationsekosystem, möjliggöra och förbättra ramvillkoren och stödja uppnåendet av en europeisk nivå, i samarbete och samordning med nationella och regionala myndigheter. Sådan verksamhet ska vara öppen för alla berörda parter så att man kan dra nytta av det starka samarbetet mellan sektorer och discipliner och över gränser. Synergier med andra delar av detta program, inbegripet starkt samarbete med andra åtgärder, andra unionsprogram och nationella och regionala program ska eftersträvas för att gynna innovation genom att främja kunskap, ömsesidigt lärande och överföring och spridning på marknaden av teknik och bidra till att skapa ett mer dynamiskt entreprenörs- och företagsklimat som bygger på vetenskap i unionen.

2. Programmet ska stödja verksamhet, inbegripet inom ramen för EIT:s KI-grupper, som främjar ett tätare samspel i unionen mellan högre utbildning, forskning och innovation samt näringsliv, som alla är en del av kunskapstriangeln.

Kapitel V

Det europeiska forskningsområdet

Artikel 18

Det europeiska forskningsområdet

1. Målet med det europeiska forskningsområdet är att skapa en gränslös inre marknad för forskning, innovation och teknik i unionen, där forskare, vetenskaplig kunskap och teknik kan röra sig fritt. Programmet ska säkerställa ett effektivt främjande och skydd av alla värden och principer för det europeiska forskningsområdet och pakten för forskning och innovation i Europa. Det ska främja ytterligare anpassning mellan forsknings- och innovationspolitik på unionsnivå, nationell nivå och regional nivå.

Artikel 18a

Forsknings- och teknikinfrastrukturer

Finansieringen av forsknings- och teknikinfrastrukturer ska bidra till att förse unionen med ett starkt, sammanhängande och sammankopplat ekosystem av hållbara anläggningar och tjänster i världsklass som bygger på prioriterad EU-omfattande infrastruktur samt kompletterande, nationell och regional spjutspetskapacitet. Unionens finansieringsinstrument som är tillgängliga inom ramen för detta program ska, när så är relevant, användas i synergi med andra unionsprogram, särskilt Europeiska konkurrenskraftsfonden, och andra finansieringskällor. Programmet får täcka upp till 20 % av kostnaderna för uppförande eller omfattande uppgraderingar av viktig kapacitet i världsklass för forsknings- och teknikinfrastrukturer av unionsintresse i fall där det behövs investeringar utöver enskilda privata eller offentliga aktörers kapacitet. Högst [X %] av den totala budgeten för pelare IV ska användas som bidrag till kostnader för uppförande eller omfattande uppgraderingar av forsknings- och teknikinfrastrukturer. Varje sådant bidrag får inte överstiga [X %] av den totala budgeten för pelare IV. Områdena för stöd till kostnader för uppförande eller omfattande uppgraderingar av forsknings- och teknikinfrastrukturer kommer att fastställas på grundval av riktlinjer från rådet eller, när så är lämpligt, från dess rådgivande organ, och på grundval av arbetet i Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (Esfri) och eventuella ytterligare strategiska forum för teknikinfrastruktur.

Artikel 19

Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens

1. [”Länder som omfattas av breddning av deltagandet” är Bulgarien, Kroatien, Tjeckien, Ungern, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovakien när det gäller finansiering av åtgärder enligt punkt 5 a och b.

2. ”Övergångsländer” är Cypern, Estland, Grekland, Malta, Portugal och Slovenien när det gäller finansiering av åtgärder enligt punkt 5 b.]

3. Med undantag för europeiskt samarbete inom vetenskap och teknik (Cost) ska endast rättsliga enheter etablerade i länder som omfattas av breddning av deltagandet eller övergångsländer vara kvalificerade som samordnare inom komponenten ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” i programdelen ”Förstärkning av det europeiska forskningsområdet”. Rättsliga enheter som är permanent verksamma i de yttersta randområdena enligt definitionen i artikel 349 i EUF-fördraget ska också vara kvalificerade som samordnare inom denna komponent för stöd till forsknings- och innovationsverksamhet i de yttersta randområdena och ska omfattas av samma regler som gäller för länder som omfattas av breddning av deltagandet enligt denna artikel, med undantag för punkt 7.

4. För associerade länder ska rättsliga enheter från förteckningen över stödberättigade länder som fastställts på grundval av en indikator och offentliggjorts i arbetsprogrammet vara fullt kvalificerade som samordnare inom denna komponent.

5. ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” omfattar följande:

   a) Åtgärder för kapacitetsuppbyggnad.

   b) Åtgärder som stöder – integrering och ledarskap inom det europeiska forskningsområdet, – kunskapsutnyttjande, – motverkande av kompetensflykt, – särskilda nationella kontaktpunkters verksamhet, – Cost, – framstegen i länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer mot en smidig utfasning.

5a. Åtgärder som har visat sig värdefulla för att uppnå breddningsmålen, såsom teaming, ERA-professurer och EIC:s pre-accelerator, ska fortsätta och vidareutvecklas, och nya åtgärder ska inrättas, inbegripet åtgärder som är utformade för att öka deltagandet av forskare från länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer i Europeiska forskningsrådets ansökningsomgångar. Befintliga och nya åtgärder bör säkerställa utformningen av en sammanhängande portfölj av åtgärder som kan stödja framstegen med och den föränderliga karaktären hos forsknings- och innovationsekosystem i länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer.

6. Programmets komponent ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” ska bistå länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer med att vidareutveckla sina FoI-system, öka sitt deltagande i alla delar av programmet och främja en bred geografisk täckning inom samverkansprojekt av hög kvalitet. Åtgärderna inom denna komponent ska främja varaktig uppåtgående konvergens inom forskning och innovation, med utgångspunkt i de framsteg som länder som omfattas av breddning av deltagandet och övergångsländer har gjort för deras fortsatta utveckling. Dessa insatser ska åtföljas av proportionella åtgärder från medlemsstaternas sida. Denna komponent ska också underlätta ömsesidigt lärande mellan samordnare av åtgärder som finansieras genom programmet och hjälpa rättsliga enheter från övergångsländer att dela med sig av sina erfarenheter till förmån för samordnare från länder som omfattas av breddning av deltagandet.

7. [Från och med 2030 begränsas åtkomsten till kapacitetsuppbyggande åtgärder till de länder som omfattas av breddning av deltagandet och som har ökat sina verkliga utgifter för offentliga investeringar i forskning och utveckling under det senaste kända året jämfört med det föregående året.]

Avdelning II
Regler för deltagande och spridning

Kapitel I
Allmänna bestämmelser

Artikel 20

EKF-reglers

1. [Artikel 10.2 och 10.3 om unionspreferens], artikel 13 om tillämpning av reglerna om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga uppgifter [och artikel 20 om påskyndade och riktade åtgärder för konkurrenskraft i förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden]] ska gälla vid tillämpningen av den här förordningen om inget annat anges i den här förordningen.

Artikel 21

Stödberättigande

1. Kriterierna för stödberättigande ska fastställas för att stödja uppnåendet av de allmänna och specifika mål som fastställs i artikel 3, i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, och ska gälla alla förfaranden för tilldelning enligt programmet.

1a. Rättsliga enheter, oberoende av etableringsort, inklusive rättsliga enheter från icke-associerade tredjeländer, och internationella organisationer får delta i åtgärder inom ramen för programmet under förutsättning att villkoren i denna förordning har uppfyllts, liksom eventuella villkor som fastställs i arbetsprogrammet.

2. Vid förfaranden för tilldelning med direkt och indirekt förvaltning kan en eller flera av följande kategorier av rättsliga enheter vara berättigade till unionsstöd:

a) Enheter som är etablerade i en medlemsstat.

b) Enheter som är etablerade i ett tredjeland som är associerat till programmet.

c) Enheter som är etablerade i tredjeländer med låga till medelhöga inkomster som inte är associerade till programmet eller, undantagsvis, i andra tredjeländer som inte är associerade till programmet om tredjelandet tas upp i arbetsprogrammet som kommissionen har antagit.

d) Enheter som är etablerade i tredjeländer som inte är associerade till programmet, om finansieringen av sådana enheter är avgörande för genomförandet av åtgärden och bidrar till de mål som fastställs i artikel 3.

3. Utom i vederbörligen motiverade fall där annat föreskrivs i arbetsprogrammet ska rättsliga enheter, för att vara berättigade att delta i bidragsåtgärder, bilda ett konsortium som omfattar åtminstone tre rättsliga enheter som är bidragsmottagare, oberoende av varandra och som var och en är etablerad i olika länder med

   a) minst två rättsliga enheter etablerade i olika medlemsstater, och

   b) minst en annan rättslig enhet etablerad i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland som är associerat till programmet.

4. Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärder, EIC-åtgärder, Marie Skłodowska-Curie-åtgärder och åtgärder som inbegriper eller har som främsta mål att genomföra förkommersiell upphandling eller upphandling av innovativa lösningar får genomföras av en eller flera rättsliga enheter, förutsatt att en av dessa rättsliga enheter är etablerad i en medlemsstat eller i ett tredjeland som är associerat till programmet.

5. Samordnings- och stödåtgärder får genomföras av en eller flera rättsliga enheter, och dessa får vara etablerade i en medlemsstat, i ett tredjeland som är associerat till programmet eller, i undantagsfall som vederbörligen har motiverats, i ett tredjeland som inte är associerat till programmet.

6. I enlighet med artikel 136 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska av säkerhetsskäl restriktioner för stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer i överensstämmelse med unionsrätten.

7. Internationella europeiska forskningsorganisationer och rättsliga enheter som inrättats enligt unionsrätten ska anses vara etablerade i en annan medlemsstat än de medlemsstater där de andra rättsliga enheter som deltar i åtgärden är etablerade.

8. När det gäller Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärder samt forsknings- och utbildningsåtgärder och när så föreskrivs i arbetsprogrammet eller i ansökningsomgången ska internationella organisationer med säte i en medlemsstat eller i ett tredjeland som är associerat till programmet anses vara etablerade i den medlemsstaten eller det tredjeland som är associerat till programmet. För andra delar av programmet ska andra internationella organisationer än internationella europeiska forskningsorganisationer anses vara etablerade i ett tredjeland som inte är associerat till programmet, om inget annat anges i arbetsprogrammet eller i ansökningsomgångar.

9. Utöver vad som anges i artikel 168.2 och 168.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 får, i förekommande fall, de tredjeländer som är associerade till programmet enligt artikel 9.1 och internationella organisationer delta i och ta del av de upphandlingsmekanismer som fastställs i artikel 168.2 och 168.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. De regler som gäller för medlemsstaterna ska i tillämpliga delar även gälla deltagande tredjeländer som är associerade till programmet och internationella organisationer.

10. Vid förfaranden för tilldelning ska följande verksamhet inte berättiga till finansiering:

a) Verksamhet som är förbjuden enligt unionsrätten, tillämplig internationell lag eller nationell rätt i alla medlemsstater. Ingen finansiering ska ges i en medlemsstat för forskning, teknisk verksamhet eller demonstrationsverksamhet som är förbjuden i den medlemsstaten.

aa) Verksamhet som redan är fullt finansierad via andra offentliga medel på EU-nivå, nationell nivå och regional nivå eller via privata källor, förutom bidrag från unionen inom ramen för de åtgärder som avses i artikel 8.1.

b) Verksamhet som syftar till mänsklig kloning för reproduktionsändamål.

c) Verksamhet som syftar till förändring av människors arvsmassa och som kan leda till att sådana förändringar blir ärftliga, förutom forskning som gäller cancerbehandling av gonader.

d) Verksamhet som syftar till att skapa mänskliga embryon enbart för forskningsändamål, teknisk utveckling och demonstrationsverksamhet eller för att erhålla stamceller, inbegripet genom somatisk cellkärnöverföring.

10a. Forskning på mänskliga stamceller, både adulta och embryonala, får finansieras, beroende både på innehållet i forskningsförslaget och på regelverket i de berörda medlemsstaterna.

11. Förutom de grunder som anges i artikel 132 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska förfaranden för tilldelning och därav följande rättsliga åtaganden möjliggöra uppsägning, om det är osannolikt att åtgärdens mål kommer att uppnås alls eller uppnås inom fastställd tid. Kommissionen ska följa ett kontradiktoriskt förfarande med åtgärdssamordnaren och, i förekommande fall, med deltagande av oberoende externa experter, innan den beslutar att avsluta en åtgärd. Programkommittén ska informeras om dessa fall.

12a. När så är lämpligt och vederbörligen motiverat, mot bakgrund av de mål som fastställs i artikel 3 i denna förordning, får arbetsprogrammet föreskriva mer detaljerade kriterier för stödberättigande.

Artikel 21a

Forskningssäkerhet

1. Åtgärder som genomförs inom ramen för detta program ska vara förenliga med relevant unionsrätt, inbegripet bestämmelser om säkerhet, exportkontroll och åtgärder mot otillåten kunskaps- och tekniköverföring, för att garantera skydd av unionens och dess medlemsstaters strategiska intressen, säkerhet och allmänna ordning.

1a. För att säkerställa forskningssäkerhet och i linje med artikel 10.3 i EKF-förordningen får arbetsprogrammet, när så är lämpligt och vederbörligen motiverat, fastställa restriktioner för stödberättigande i enlighet med artikel 136 i [budgetförordningen] för att ta hänsyn till särskilda politiska krav eller åtgärdens art och mål. Av exceptionella skäl får programmet fastställa restriktioner för de deltagande enheterna, restriktioner för den verkställande ledningen och restriktioner för ägande och kontroll som begränsar deltagandet för alla eller vissa enheter i enheter med verkställande ledning samt ägande och kontroll av fysiska eller juridiska personer etablerade i medlemsstaterna, och i förekommande fall andra stödberättigande länder. En begränsning av deltagandet för rättsliga enheter etablerade i associerade länder som är medlemmar i EES ska ske i enlighet med villkoren i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

1b. Kommissionen ska tillhandahålla passande ramar, förfaranden, vägledning och stöd för att säkerställa en konsekvent, proportionell och ändamålsenlig tillämpning av forskningssäkerhetskraven i alla stadier av programmets genomförande, inbegripet, när så är lämpligt, en självbedömning avseende säkerhet och en inledande säkerhetshanteringsplan som identifierar eventuella säkerhetsproblem hos sökanden.

3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet ska vid behov genomföra översyner och granskningsföranden avseende forskningssäkerhet samt kontroller av förslag och åtgärder som väcker säkerhetsfrågor.

4. Rättsliga enheter som deltar i en åtgärd ska, när så är relevant, anta proportionella åtgärder för forskningssäkerhet under hela projektlivscykeln. Åtgärder som inte följer säkerhetsbestämmelserna enligt denna artikel kan få avslag eller avslutas när som helst.

Artikel 22

Etik och forskningsintegritet

1. Åtgärder som genomförs ska följa

   a) relevant unionsrätt, nationell och internationell rätt, inbegripet Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, med tilläggsprotokoll,

   b) etiska principer, inbegripet de högsta standarderna för forskningsintegritet.

2. För förfaranden för tilldelning som anges i arbetsprogrammet ska rättsliga enheter som deltar i en åtgärd uppfylla samtliga av följande krav:

   a) Tillhandahålla en etisk självbedömning som rör målet, genomförandet och de sannolika effekterna av åtgärderna, inklusive en bekräftelse och en beskrivning av förenligheten med punkt 1.

   b) Tillhandahålla en bekräftelse av att verksamheten kommer att följa i) den europeiska uppförandekoden för forskningsintegritet och ii) den globala uppförandekoden för jämlika forskningspartnerskap (Global Code of Conduct for Equitable Research Partnerships) samt att ingen verksamhet som utesluts från finansiering kommer att genomföras.

   c) För verksamheter som bedrivs utanför unionen ska en bekräftelse tillhandahållas på att samma verksamhet skulle ha varit tillåten i en medlemsstat.

   d) För verksamhet där mänskliga embryonala stamceller används ska, vid behov, uppgifter tillhandahållas om de åtgärder för tillståndsgivning och kontroll som ska vidtas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna samt uppgifter om de etiska godkännanden som ska erhållas innan den berörda verksamheten inleds.

   e) Införskaffa alla godkännanden eller andra obligatoriska handlingar från relevanta nationella eller lokala etikkommittéer eller andra organ, till exempel dataskyddsmyndigheter, innan den berörda verksamheten inleds och arkivera dessa handlingar så att de kan tillhandahållas kommissionen eller det relevanta genomförandeorganet på begäran.

Kapitel II
Bidrag

Artikel 23

Ansökningsomgångar

-1. Innehållet i ansökningsomgången för alla åtgärder ska tas med i arbetsprogrammet.

1. Det krävs inte någon ansökningsomgång för samordnings- och stödåtgärder som

   a) ska genomföras av rättsliga enheter som anges i arbetsprogrammet, och

   b) inte faller inom definitionen för en ansökningsomgång, i enlighet med artikel 198 e i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Arbetsprogrammet ska ange inom vilka ansökningsomgångar spetskompetensstämpeln kan tilldelas. Information om ansökan och utvärderingen får delas med berörda finansieringsmyndigheter, på villkor att det ingås avtal om konfidentialitet och om inte sökanden uttryckligen motsätter sig.

2a. Kommissionen och andra finansieringsorgan ska tillämpa ett inlämnings- och utvärderingsförfarande i två steg, när så är relevant, för att förenkla ansökningsprocessen för bidragsmottagarna, särskilt inom pelare II. När så är lämpligt får anonymiserade förslag utvärderas under den första utvärderingsfasen.

Artikel 24

De sökandes finansiella kapacitet

1. Utöver de undantag som anges i artikel 201.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska samordnarens finansiella kapacitet kontrolleras endast om den begärda finansieringen från unionen för åtgärden är minst 1 000 000 EUR.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1, om det finns anledning att tvivla på en sökandes finansiella kapacitet eller om det finns en högre risk på grund av deltagande i flera pågående åtgärder som finansieras genom unionens forsknings- och innovationsprogram ska den finansiella kapaciteten hos andra sökande eller hos samordnarna kontrolleras, även när den begärda finansieringen är under det tröskelvärde som anges i punkt 1.

3. Om den finansiella kapaciteten är strukturellt garanterad av en annan rättslig enhet ska den finansiella kapaciteten hos den andra rättsliga enheten kontrolleras.

4. Om en sökande har svag finansiell kapacitet får den sökandes deltagande villkoras av att denne tillhandahåller en förklaring om solidariskt ansvar från en anknuten enhet.

5. Bidraget till den ömsesidiga försäkringsmekanism som anges i artikel 30 ska anses vara en tillräcklig garanti enligt artikel 155 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Inga ytterligare garantier eller säkerheter får godtas från bidragsmottagarna eller åläggas dem.

[Artikel 25

Tilldelningskriterier och urval

1. Förslagen ska utvärderas på grundval av följande tilldelningskriterier:

   a) Spetskompetens.

   b) Genomslag.

   c) Kvalitet och effektivitet i genomförandet.

   Arbetsprogrammet ska innehålla närmare uppgifter om tillämpningen av de tilldelningskriterier som avses i punkt 1.

2. Genom undantag från punkt 1 ska endast kriteriet om spetskompetens i led a i den punkten tillämpas på utvärderingar inom ramen för Europeiska forskningsrådets spetsforskningsåtgärder och forsknings- och utbildningsåtgärder.

Artikel 26

Tidsfrister för beviljande

1. Genom undantag från artikel 197.2 första stycket i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska följande tidsfrister gälla:

   a) En period på högst fem månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att informera alla sökande om resultatet av utvärderingen av deras ansökan.

   b) En period på högst sju månader från slutdatumet för inlämning av fullständiga ansökningar när det gäller att underteckna bidragsavtal med sökande.

2. Arbetsprogrammet får fastställa kortare perioder än de som föreskrivs i punkt 1, utan att kvaliteten på utvärderings- och tilldelningsförfarandet försämras.

3. Utöver de undantag som fastställs i artikel 197.2 andra stycket i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 får de tidsfrister som avses i punkt 1 i denna artikel överskridas för EFR-åtgärder, åtgärder som får stöd från flera komponenter i detta program eller från andra unionsprogram och när åtgärder lämnas in för en etisk bedömning, säkerhetsgranskning eller bedömning för att skydda unionens konkurrenskraft, inklusive dess strategiska tillgångar och intressen.

[Artikel 27

Finansieringsgrader

1. En och samma finansieringsgrad ska tillämpas för alla verksamheter inom en åtgärd. Den maximala finansieringsgraden per åtgärd ska fastställas i arbetsprogrammet.

2. Upp till 100 % av en åtgärds totala stödberättigande kostnader inom ramen för programmet får ersättas, förutom för vinstdrivande rättsliga enheter, för vilka upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna får ersättas. Undantagsvis ska små och medelstora företag vara berättigade till en finansieringsgrad på upp till 100 % av de totala stödberättigande kostnaderna.]

Artikel 28

Indirekta kostnader

1. Indirekta stödberättigande kostnader ska vara 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, finansiellt stöd till tredje parter och alla enhetskostnader och enhetsbelopp som inbegriper indirekta kostnader. I tillämpliga fall ska indirekta kostnader som ingår i enhetskostnader eller enhetsbelopp beräknas med användning av den schablonsats som avses i den föregående meningen, med undantag för enhetskostnader för internt fakturerade varor och tjänster som ska beräknas på grundval av de faktiska kostnaderna, i enlighet med bidragsmottagarens vanliga praxis för kostnadsredovisning.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får, om detta anges i arbetsprogrammet, indirekta kostnader redovisas i form av ett enhetsbelopp eller enhetskostnader.

Artikel 29

Stödberättigande kostnader

1. Genom undantag från artikel 193.2 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska kostnader för resurser som ställs till förfogande av tredje parter genom bidrag in natura vara stödberättigande upp till den tredje partens direkta stödberättigande kostnader.

2. Genom undantag från artikel 195.2 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska inkomster som genereras genom utnyttjande av resultaten inte betraktas som intäkter från åtgärden.

2a. Unionens bidrag till Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna ska vederbörligen beakta bidragsmottagarens eventuella ytterligare kostnader för mamma- eller föräldraledighet, sjukledighet, särskild ledighet eller ändring av rekryterande värdorganisation eller en ändring av forskarens familjesituation under bidragsavtalets löptid.

Artikel 30

Ömsesidig försäkringsmekanism

1. Härmed inrättas en ömsesidig försäkringsmekanism (*mekanismen*) som ersätter och efterträder den mekanism som inrättats i enlighet med artikel 37 i förordning (EU) 2021/695. Mekanismen ska täcka risken i samband med förfallna belopp som inte betalas in av vissa Horisont Europa-bidragsmottagare som omfattas av direkt och indirekt förvaltning, samt befintliga risker som omfattas i enlighet med artikel 37 i förordning (EU) 2021/695.

2. Mekanismen ska förvaltas av unionen, företrädd av kommissionen som verkställande organ. Särskilda regler för mekanismens funktion ska fastställas av kommissionen genom en genomförandeakt.

3. Bidragsmottagarna ska bidra med 5 % av unionsfinansieringen för åtgärden. Kommissionen kan höja detta bidrag, på grundval av regelbundna transparenta utvärderingar, upp till 8 % eller sänka det till under 5 %. Bidraget ska avräknas från den inledande förfinansieringen och återbetalas till bidragsmottagaren vid slutbetalningen. Det bidraget får inte överstiga den inledande förhandsfinansieringens storlek.

4. Eventuell ekonomisk vinst som mekanismen genererar och eventuella återkrävda belopp ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål enligt artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 för mekanismen. Om avkastningen är otillräcklig ska mekanismen inte ingripa, och den beviljande myndigheten ska återkräva eventuella belopp direkt.

5. När alla bidrag vars risk täcks genom mekanismen har genomförts får eventuella belopp som innehas av mekanismen återkrävas av kommissionen och ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål enligt artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 för programmet eller efterföljande program.

Artikel 31

Äganderätt till resultat

1. Bidragsmottagarna ska äga de resultat som de genererar.

2. Två eller flera bidragsmottagare ska samäga resultat om de har genererat dem tillsammans och det inte går att

   a) fastställa hur mycket respektive bidragsmottagare har bidragit till resultaten, eller

   b) särskilja resultaten i samband med ansökan om skydd för dem.

   De ska skriftligen komma överens om fördelningen av och villkoren för utövande av samägandet. Om inte annat har avtalats får varje samägare bevilja icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja de samägda resultaten (utan rätt till underlicensiering), om de övriga samägarna underrättas om detta i förväg och erhåller rättvis och rimlig ersättning. Samägarna får skriftligen komma överens om att tillämpa en annan ordning än samägande.

3. Om tredje parter som är delaktiga i åtgärden (inbegripet personal) har rättigheter avseende resultaten ska bidragsmottagarna säkerställa att dessa rättigheter kan utövas på ett sätt som är förenligt med bidragsmottagarnas skyldigheter gällande resultaten.

4. I vederbörligen motiverade fall får överföring av äganderätt förenas med villkor som fastställs i arbetsprogrammet eller bidragsavtal, inklusive ett krav på att överföra skyldigheter gällande resultaten.

Artikel 32

Spridning och utnyttjande

1. Bidragsmottagare ska hantera sina resultat i enlighet med de skyldigheter som anges i arbetsprogrammet eller bidragsavtalet. Som en del av detta ska bidragsmottagarna göra följande:

   a) Skydda sina resultat om detta är motiverat, särskilt om resultaten har kommersiell potential eller är relevanta för säkerheten.

   b) Bevilja åtkomst till sina resultat och sin bakgrundsinformation om det behövs för att genomföra åtgärder eller utnyttja resultat.

   c) Göra sitt bästa för att utnyttja sina resultat, antingen direkt eller indirekt, inklusive genom överföring eller licensiering; om resultaten inte utnyttjas inom en viss period får kommissionen identifiera instrument och verktyg, bland annat de som används för utnyttjandestrategin enligt kapitel III i förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden], som de berörda bidragsmottagarna ska använda för att underlätta utnyttjandet av dessa resultat.

   d) Offentliggöra resultaten på lämpligt sätt så snart som möjligt, samtidigt som resultaten vid behov hålls konfidentiella för att skydda resultat, av säkerhetsskäl eller på grund av berättigade intressen.

   e) Följa metoder för öppen vetenskap, genom att bland annat

      i) säkerställa öppen åtkomst till alla fackgranskade vetenskapliga publikationer gällande resultaten,

      ii) hantera forskningsdata inom åtgärden och andra resultat på ett ansvarsfullt sätt, i linje med Fairprinciperna om sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet, samt säkerställa öppen åtkomst till dessa data och andra resultat förutom om detta skulle strida mot tillämplig lagstiftning och berättigade intressen, bland annat kommersiella intressen, eller inbegripa andra begränsningar.

f) Om inget annat anges i arbetsprogrammet, utveckla och regelbundet uppdatera en plan för att hantera sina resultat, inklusive data.

g) Bevilja avgiftsfri åtkomst till sina resultat för utarbetande, genomförande och övervakning av politik eller program för följande enheter:

i) Unionens institutioner, organ eller byråer.

ii) Medlemsstaternas nationella myndigheter, när det fastställs i arbetsprogrammet eller bidragsavtalet.

Artikel 33

Förkommersiell upphandling och upphandling av innovativa lösningar

1. Ett syfte eller det viktigaste syftet med bidragsåtgärder kan vara en förkommersiell upphandling eller upphandling av innovativa lösningar. Dessa upphandlingar ska genomföras av bidragsmottagare som är offentliga eller privata upphandlare.

2. För upphandlingsförfaranden gäller följande:

a) När de genomförs av offentliga upphandlare ska de följa konkurrensregler och principerna om insyn, icke-diskriminering, likabehandling, sund ekonomisk förvaltning och proportionalitet samt tillämpliga EU-regler för att skydda unionens strategiska oberoende och unionens tillsynskrav för specifika sektorer.

b) När de genomförs av privata upphandlare ska de följa EUF-fördragets principer, konkurrensreglerna och tillämplig avtalsrätt samt EU-regler för att skydda unionens strategiska oberoende och unionens tillsynskrav för specifika sektorer.

c) De får tillåta att flera kontrakt tilldelas genom samma förfarande (flera leverantörer).

d) De ska föreskriva tilldelning av kontrakt till den eller de anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, och samtidigt säkerställa att det inte förekommer intressekonflikter.

3. Vid förkommersiell upphandling får upphandlingsförfarandet påskyndas och får inkludera köp av lösningar som är de första i sitt slag för att förenkla och underlätta genomförandet.

4. Särskilda villkor kan gälla, bland annat för platsen för utförandet av de upphandlade tjänsterna, varorna eller arbetena, äganderätten till resultaten och åtkomsten till dessa. I samband med förkommersiell upphandling gäller följande:

   a) Uppdragstagarna ska äga minst de immateriella rättigheterna till de resultat som de genererar, medan upphandlarna ska erhålla minst avgiftsfri åtkomst till resultaten för egen användning samt avgiftsfri åtkomst till resultaten för deras nuvarande och framtida uppdragstagare som kan använda resultaten för upphandlarnas räkning.

   b) I nödsituationer där uppdragstagarna inte kan leverera tillfredsställande lösningar för att tillgodose en bredare efterfrågan på EU-marknaden, ska upphandlarna ha rätt att bevilja nyttjanderätt till resultaten, eller kräva att uppdragstagarna gör det, till tredje parter vad gäller kommersiell användning för upphandlarens räkning och på större marknader utan ensamrätt och på rättvisa och rimliga villkor.

   c) Om uppdragstagare inte använder sina resultat kommersiellt inom en viss tidsperiod eller använder resultaten på ett sätt som strider mot allmänhetens intresse, kan de åläggas att överföra sin äganderätt till resultaten till upphandlarna i linje med upphandlingskontraktet.

5. De upphandlingsåtgärder som genomförs av kommissionen eller genomförandeorgan kan inbegripa förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar. Dessa upphandlingar ska genomföras av kommissionen eller av det berörda genomförandeorganet för egen räkning eller gemensamt med upphandlande myndigheter i medlemsstaterna och tredjeländer som är associerade till programmet.

Kapitel III
Europeiska innovationsrådet

Artikel 34

Särskilda regler för Europeiska innovationsrådet

1. I enlighet med artikel 20.2 a i i förordning (EU) XXX [Europeiska konkurrenskraftsfonden] och såsom anges i arbetsprogrammet får bidrag från EIC Transition tilldelas utan ansökningsomgångar på rekommendation av programförvaltaren och efter råd från de oberoende externa experterna, i enlighet med tydliga och objektiva kriterier för uppföljningsfinansiering för resultat som genererats genom åtgärder finansierade genom programmet och förordning (EU) 2021/695 om Horisont Europa.

2. EIC Accelerator ska endast stödja enskilda bidragsmottagare och enskilda investeringsobjekt som är små och medelstora företag, inklusive framför allt uppstartsföretag och expanderande företag och, i vederbörligen motiverade fall, små midcapföretag.

3. Förslag till åtgärder inom EIC Accelerator får lämnas av en eller flera rättsliga enheter som har för avsikt att inrätta eller stödja en potentiell mottagare, med föregående samtycke från den mottagaren. Om förslaget väljs ut för finansiering ska bidrags- och investeringsavtalet endast undertecknas med den mottagaren.

4. Vid blandfinansieringsåtgärder behöver bidragsmottagaren inte vara den samma som investeringsobjektet, eftersom investeringsobjektet får vara bidragsmottagarens holdingbolag eller moderbolag.

5. Finansieringsorgan som genomför unionsprogram, eller nationella eller regionala finansieringsorgan eller program som är certifierade av kommissionen, får direkt lämna in ett förslag i samband med en ansökningsomgång för EIC Transition eller EIC Accelerator, om sådana förslag bygger på en projektutvärdering av en åtgärd som finansierats genom de certifierade finansieringsorganen och programmen och omfattas av villkoren i EIC-arbetsprogrammet (EIC Plug-in och EIC Fast Track).

6. För EIC Accelerator ska det tredje utvärderingskriteriet i artikel 25.1 ersättas med åtgärdens risknivå, kvalitet och effektivitet i genomförandet samt behovet av unionsstöd.

7. Investeringar ska göras i icke lönsamma investeringsobjekt och ska göras gemensamt, med saminvesteringar från andra privata investerare. När sådant stöd inte tillhandahålls fullt ut inom ramen för Europeiska konkurrenskraftsfonden, eller när företag inte hittar privata medinvesterare inom unionen eller endast är lönsamma utanför EU, får dock stöd till dessa investeringar i vederbörligen motiverade undantagsfall tillhandahållas för att skydda unionens strategiska intressen.

8. Genom undantag från artikel 212.2 a i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska villkoren för ekonomisk bärkraft inte gälla för investeringsåtgärder genom EIC Accelerator.

   Genom undantag från artikel 212.3 första, andra och fjärde styckena i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska inkomster, återbetalningar och återvinningar från eller inom ramen för EIC-fondens kapitalåtgärder som finansieras genom denna förordning och dess föregångare användas för att tillhandahålla unionsstöd till EIC-fondens kapitalåtgärder. Genom undantag från artikel 21.3 f och i enlighet med artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 ska dessa medel utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål till detta program.

9. Blandfinansieringsåtgärder ska avbrytas, ändras eller, om det är vederbörligen motiverat, avslutas om mätbara delmål inte uppnås eller om bidragsmottagaren vägrar att ta emot investeringsstöd utan vederbörligen motiverat skäl.

10. EIC-fonden får undantagsvis tillhandahålla uppföljningsinvesteringar endast i ett av följande två fall:

    a) vid behov för att skydda unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet, eller

    b) om efterföljande investeringsomgångar inte skulle genomföras eller skulle genomföras med väsentligt mindre gynnsamma villkor utan uppföljningsinvesteringar från EIC.

11. I EIC-arbetsprogrammet kan ytterligare begränsningar fastställas för tilldelning av uppföljningsstöd, särskilt när det gäller stödets storlek. Programkommittén ska vederbörligen informeras i god tid om sådant uppföljningsstöd.

Artikel 35

Upphävande

Förordning (EU) 2021/695 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2028.

Artikel 36

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna fram till dess att de har avslutats, enligt förordning (EU) 2021/695, som ska fortsätta att tillämpas på de berörda åtgärderna fram till dess att de avslutas.

2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits inom ramen för dess föregångare, förordning (EU) 2021/695.

Artikel 37

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar	På rådets vägnar
Ordförande	Ordförande